

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

**pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 cu
privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor
interne pentru anii 2022-2030**

În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 334-341, art. 797), va avea următorul cuprins:

anexă

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

Ministrul Finanțelor

Victoria Belous

STRATEGIA de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030

I. INTRODUCERE

Societatea lipsită de violență, în care oamenii nu au motive să-și facă griji pentru siguranța lor fizică și psihică, pentru bunurile tangibile și intangibile care le aparțin, ale căror drepturi și libertăți sunt inviolabile, este un ideal al umanității. În viața de zi cu zi, tindem spre o stare de fapt, în care cetățenii, a căror viață, sănătate, proprietate și drepturi sunt amenințate, să se simtă protejați de stat, iar persoanele care atentează la aceste valori inalienabile să fie sancționate în strictă conformitate cu legea.

Potrivit Declarației universale a drepturilor omului, orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale¹. Modul de aplicare a drepturilor persoanei la viață, libertate și siguranță sunt particularizate în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale². Constituția țării stipulează că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate, iar cetățenii străini și apatrizii, cu excepțiile stabilite de lege, au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova³. Totodată, Constituția este un garant al dreptului la viață, la integritatea fizică și psihică a fiecărui om, precum și al inviolabilității libertății individuale și a siguranței persoanei⁴.

În această ordine de idei, siguranța cetățenilor și ordinea publică reprezintă un bun public fundamental, pe care Guvernul, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, este angajat să-l producă. În esență, este bunul public *sui generis* de la care a pornit noțiunea de stat și care a legitimat colectarea taxelor din cele mai vechi timpuri.

Afacerile interne, ordinea publică, protecția civilă, securitatea națională, migrația și azilul sunt domeniile de activitate ale Guvernului⁵ ce țin de competența Ministerului Afacerilor Interne pe următoarele subdomenii: (i) ordinea și securitatea publică; (ii) managementul integrat al frontierei de stat; (iii) combaterea criminalității organizate; (iv) gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor; (v) prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor de

¹ Articolul 3 din Declarația universală a drepturilor omului proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948 (Republica Moldova a aderat la Organizația Națiunilor Unite la 2 martie 1992).

² Articolele 2 și 5 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Republica Moldova a aderat la Consiliul Europei la 13 iulie 1995).

³ Articolele 18 și 19 din Constituția Republicii Moldova.

⁴ Articolele 24 și 25 din Constituția Republicii Moldova.

⁵ Literale d), k) și o) ale articolului 4 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern.

urgență și excepționale, protecția civilă, apărarea împotriva incendiilor și acordarea primului ajutor calificat; (vi) asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și apărarea proprietății publice și private; (vii) evidența populației și cetățeniei, evidența vehiculelor și a conducătorilor de vehicule; (viii) rezervele de stat și de mobilizare; și (ix) managementul funcțiilor cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În raport cu acestea, Ministerul Afacerilor Interne are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate gestionate, de a elabora politici publice eficiente în domeniile respective, de a monitoriza calitatea politicilor și a actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului, care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate⁶.

Prin programul său de activitate „Moldova vremurilor bune” Guvernul și-a asumat *inter alia* în calitate de obiectiv de dezvoltare „reducerea cu 15% a infracțiunilor contra vieții și sănătății omului, a violurilor și hărțuirii sexuale și a violenței pe bază de gen, a accidentelor, înecurilor, incendiilor și intoxicațiilor”. În susținerea acestui obiectiv, Guvernul vine cu o viziune strategică și cu un set de acțiuni prioritare, care vor fi expuse pe larg în secțiunea respectivă din prezenta Strategie de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (în continuare – *SDDAI 2022-2030*).

Totodată, *SDDAI 2022-2030* va asigura punerea în aplicare a Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030, prin intermediul căreia statele-membre ale Organizației Națiunilor Unite și-au asumat mobilizarea eforturilor pentru eradicarea tuturor formelor de sărăcie, combaterea inegalităților, abordarea problemelor privind schimbările climatice și asigurarea respectării principiului de bază „nimeni nu este lăsat în urmă”.

Pentru obținerea acestor deziderate, *SDDAI 2022-2030* va asigura implementarea următoarelor obiective de dezvoltare durabilă ale Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030:

- obiectivul nr. 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context (ținta 1.5);
- obiectivul nr. 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă (ținta 3.5);
- obiectivul nr. 4: Garantarea educației de calitate, inclusive și echitabile, și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți (ținta 4.3);
- obiectivul nr. 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor (ținta 5.1);
- obiectivul nr. 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți (ținta 8.5; 8.8);
- obiectivul nr.10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta (ținta 10.3);

⁶ Articolele 5 și 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 693/2017.

- obiectivul nr. 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile (țintele 11.2; 11.5; 11.7);
- obiectivul nr. 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor (ținta 13.1);
- obiectivul nr. 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile (țintele 16.1; 16.2; 16.3; 16.4.2; 16.5);
- obiectivul nr. 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

SDDAI 2022-2030 se ghidează inclusiv de Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, care oferă o viziune pe termen lung centrată pe oameni, pe necesitățile și aspirațiile acestora, contribuind astfel la realizarea obiectivului general „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”. Totodată, va fi asigurată transpunerea următoarelor obiective specifice:

- reducerea violenței în societate în toate manifestările și aspectele;
- reducerea vulnerabilității în fața amenințărilor și riscurilor de toate tipurile;
- sporirea securității în funcționarea infrastructurilor și sistemelor critice.

Conform angajamentelor asumate de Republica Moldova prin intermediul Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030 și al Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, până în anul 2030 urmează a fi implementate următoarele ținte strategice:

- reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale;
- stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor;
- combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului de armament.

SDDAI 2022-2030 va contribui la implementarea prevederilor Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, semnat pe 27 iunie 2014 la Bruxelles, privind: asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale; combaterea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor, inclusiv cu muniția aferentă acestuia; prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale; lupta împotriva drogurilor ilicite, cooperarea în domeniul migrației, azilului și gestionării frontierelor; îmbunătățirea prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om, a pregătirii pentru acestea și a reacției față de acestea și crearea unui corp de funcționari publici profesioniști, bazat pe principiul responsabilității manageriale și pe delegarea eficace a autorității, precum și pe recrutarea, formarea, evaluarea și remunerarea efectuate în condiții echitabile și transparente.

De menționat că, până la finele anului 2021, sub aspect sectorial, activitatea Ministerului Afacerilor Interne nu era acoperită în mod comprehensiv de documente de politici publice, dintre acestea fiind expirate următoarele:

- Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 587/2016;
- Strategia de reformare a trupelor de carabinieri pentru anii 2017-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2017;
- Strategia națională de ordine și securitate publică pentru anii 2017- 2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 354/2017;
- Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 736/2016;
- Planul de acțiuni pe anii 2018-2019 cu privire la implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a criminalității organizate pe anii 2011-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 98/2018.

În acest context, o dată cu aprobarea SDDAI 2022-2030, Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1101/2018, precum și Strategia națională antidrog pentru anii 2020-2027 și Planul național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 233/2020, vor fi abrogate, continuitatea acestora fiind asigurată prin intermediul Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025 și al Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025.

La momentul actual, se constată că implementarea documentelor de politici publice deja expirate a fost executată parțial. Însă, în același timp, o parte din acțiunile planificate au fost realizate cu succes. În mod particular, s-a reușit transpunerea în viață a angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană: s-a echilibrat situația din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, al autorităților administrative și al instituțiilor subordonate sub aspect de gen; au fost pilotate instrumente inovatoare în partea ce ține de punerea în aplicare a conceptului de poliție comunitară și s-a testat mecanismul de exercitare a controlului de frontieră în punctul de control Cuciurgan, pe teritoriul Ucrainei; au fost puse bazele profesionalizării trupelor de carabinieri. Însă, aceste realizări marcante au fost umbrite de comportamentul necorespunzător al unor angajați din sistemul Ministerului Afacerilor Interne, care au dat dovadă de lipsă de integritate.

Totodată, expirarea documentelor de politici publice este și o fereastră de oportunitate, deoarece se propune schimbarea paradigmei de dezvoltare a sistemului afacerilor interne, urmând o abordare holistică și direcționată spre atingerea unor rezultate tangibile pentru cetățenii Republicii Moldova. Lecția învățată din trecut este că adoptarea unor strategii separate pe fiecare domeniu de competență este în detrimentul sincronizării și coordonării acțiunilor de politici. În același timp, dezideratul dezvoltării sistemului afacerilor interne este o mai

bună performanță a misiunii de a spori siguranța persoanei. Respectiv, SDDAI 2022-2030 are menirea de a ghida activitatea autorităților din sistemul afacerilor interne în vederea asigurării unui bun public dorit de societate.

În susținerea acestei paradigme se vor întreprinde următoarele acțiuni:

- efectuarea unei analize riguroase a situației din domeniile de competență, menită să elucideze aspectele din activitatea subdiviziunilor structurale ale Ministerului Afacerilor Interne, care reduc din performanța instituțională;
- crearea unei viziuni strategice comprehensive care să alinieze viitoarele domenii de intervenții necesității de a asigura siguranța persoanei și a mări încrederea în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne;
- trasarea direcțiilor principale de politici publice pentru următorii ani, care urmează să fie particularizate în programele sectoriale din fiecare domeniu de competență al Ministerului Afacerilor Interne;
- formarea unui cadru coerent de raportare, care să dinamizeze progresul privind implementarea plenară a SDDAI 2022-2030.

Totodată, SDDAI 2022-2030 stabilește intervenții de politici publice ale Guvernului în domeniul afacerilor interne pentru o perioadă de 9 ani (2022-2030).

Orizontul de implementare a SDDAI a fost ales anul 2030, pentru a sincroniza procesul de implementare cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și cu Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030, în special cu obiectivele de dezvoltare durabilă și țintele naționale ale acestora.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

1. Ordinea și securitatea publică

Securitatea publică este un domeniu de intersecție a competențelor Inspectoratului General al Poliției (în continuare – *IGP, Poliție*) și ale Inspectoratului General de Carabinieri (în continuare – *IGC*). Poliția își exercită atribuțiile în virtutea mandatului de a menține ordinea publică și de a reduce rata infracționalității, iar Carabinierii au funcția de a menține, asigura și restabili ordinea publică, în contextul evenimentelor de ordin public, la care participă un număr mare de cetățeni, și de a asigura paza de stat a misiunilor diplomatice, inclusiv pe durata vizitelor persoanelor de rang înalt din străinătate.

Pe parcursul ultimilor cinci ani, în Republica Moldova, anual, s-au desfășurat circa 16 000 de evenimente publice, cu o maximă prepandemică de peste 23 000 de evenimente în anul 2019. În anul 2021, la evenimente au participat cumulativ peste 2,6 milioane de persoane, iar buna desfășurare a acestora a fost asigurată de circa 42 000 de polițiști și carabinieri.

Date privind evenimentele publice (anii 2016-2021)

Evenimente publice	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total evenimente publice	19059	13350	14380	23089	16555	13265
Total participanți	7294810	4280808	5058438	8563095	3238367	2612896
Total angajați ai IGP	118728	82447	85854	77313	61580	37253

Total angajați ai IGP					10155	5233
-----------------------	--	--	--	--	-------	------

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției

Se constată că, începând cu anul 2021, competențele polițienești la evenimentele publice se află în proces de preluare de către IGC. Acest proces nu are un termen determinat și nici o formulă clară de interoperabilitate între structuri. Nu este clar delimitată nici intervenția integrată la evenimentele publice, fiind necesară o descriere concretă a rolurilor și a limitelor competențelor fiecărui actor implicat în proces.

De menționat că atât domeniul infracțional, cât și cel contravențional prezintă riscuri semnificative pentru viața și sănătatea populației, dat fiind faptul că, deseori, o contravenție stă la baza unei infracțiuni.

În acest context, lipsa unor intervenții urgente și directe în domeniul ordinii și securității publice ar genera riscuri ce pot spori nivelul de insecuritate publică în comunitate.

Totodată, se remarcă faptul că, din numărul total de contravenții, ponderea cea mai mare (68,8%) revine celor de circulație rutieră. Cu referire la accidentele rutiere, inclusiv la cele soldate cu decese, se relevă că numărul lor rămâne în continuare majorat, atât în termeni absoluți, cât și în termeni relativi. Mai exact, în anii 2018 și 2019 s-au produs peste 2500 de accidente rutiere sau 97 de cazuri la sută de mii de locuitori. Dintre acestea, a zecea parte s-au soldat cu decese, ceea ce înseamnă câte 10 morți anual la sută de mii de locuitori.

Analizele efectuate denotă că cei mai importanți factori care determină cauzele accidentelor rutiere sunt omul, elementele drumului și vehiculul.

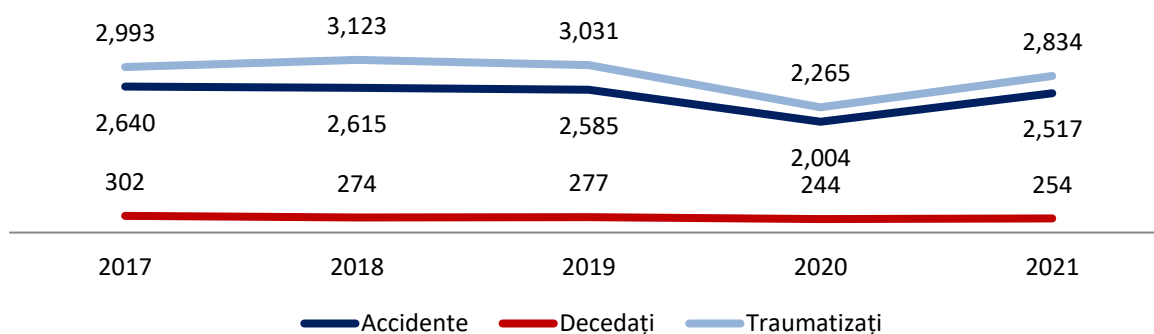
Problematica siguranței în traficul rutier este una complexă și necesită abordare multisectorială din partea mai multor autorități publice cu competențe în domeniu, iar subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne revenindu-le un rol secundar/complementar, în special de constatare și de prevenire a încălcărilor în trafic.

În perioada anilor 2000-2017, Republica Moldova avea cei mai alarmanți indicatori privind siguranța rutieră din Europa, cu o medie de 103,2 decese și 855 de persoane traumatizate la 100 mii de autoturisme⁷. Pentru comparație, Ucraina avea o medie de 101,5 decese la 100 mii de autoturisme, România – 55,6 decese, iar Italia 13,6 decese.

Ulterior, pe parcursul anilor 2017-2021, în Republica Moldova s-a înregistrat o ușoară tendință pozitivă în dinamica accidentelor rutiere, constatându-se o scădere cu 4,7% – de la 2 640 la 2 517. În această perioadă a scăzut și numărul traumatismelor cu 5,3% – de la 2 993 la 2 834, iar a deceselor – cu 15,9% – de la 302 la 254.

⁷ Dinamica accidentelor rutiere soldate cu traumatisme în Republica Moldova, Inspectoratul General al Poliției, 2021.

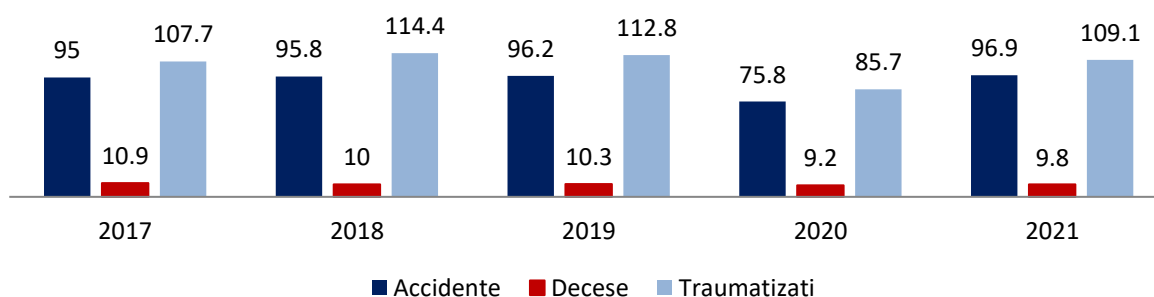
Principalii indicatori privind siguranța rutieră

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției

Raportat la sută de mii de locuitori, se relevă o situație diferită pentru perioada anilor 2017-2021, menținându-se o dinamică pozitivă în privința numărului deceselor, a căror rată a scăzut cu 10,1% – de la 10,9 decese la o sută de mii de locuitori până la 9,8 decese, inclusiv în raport cu numărul de autovehicule – de la 51,4 decese la o sută de mii de autovehicule în anul 2017 la 36,2 decese în anul 2020.

Principalii indicatori privind siguranța rutieră, raportați la 100 mii locuitori

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției

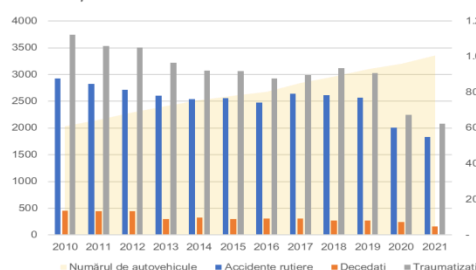
Viteza excesivă a fost principala cauză a accidentelor rutiere și a deceselor survenite în urma acestora, numărul lor crescând constant din anul 2017 până în anul 2021 de la aproape 26 la 35,5% din totalul accidentelor și de la 47 la aproape 53% din totalul deceselor, drept prioritate de intervenție pentru perioada imediat următoare rămâne a fi prevenirea vitezei excesive în trafic și reducerea numărului de decese în urma accidentelor rutiere.

Pe lângă acestea, un element care merită să fie scos în evidență este și densitatea circulației rutiere. În anul 2021, numărul de autovehicule înregistrate în Republica Moldova a constituit 1 128 697 de unități de transport – rezultatul unei creșteri accelerate de la 677 900 mii, aflate în circulație în anul 2010. Raportând numărul de accidente la numărul de autovehicule, se constată o tendință pozitivă: dacă la 10 mii de autovehicule în anul 2010 se produceau 48 de accidente, în anul 2021 numărul de accidente s-a redus până la 22 (mai bine de două ori). De

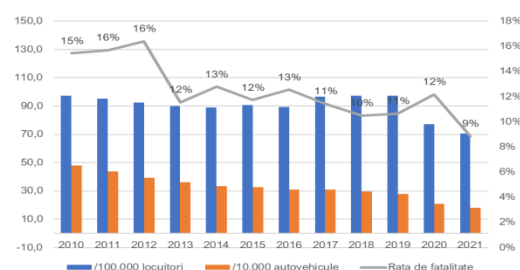
menționat este faptul că creșterea necontrolată a numărului de vehicule înregistrate este rezultatul unei politici insuficient sustenabile a statului la compartimentul respectiv.

Situația accidentară pe parcursul anilor 2010-2021

Numărul de accidente, inclusiv fatale, a scăzut în timp ce densitatea traficului rutier a crescut odată cu creșterea numărului de vehicule înregistrate pe teritoriul țării

În termeni relativi, raportat la populație și autovehicule, numărul de accidente a scăzut. Concomitent a scăzut ponderea accidentelor soldate cu deces

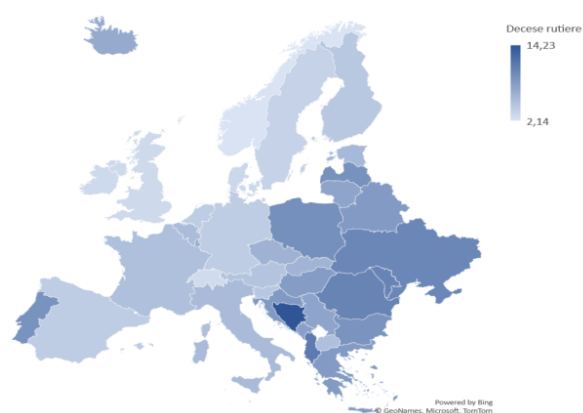
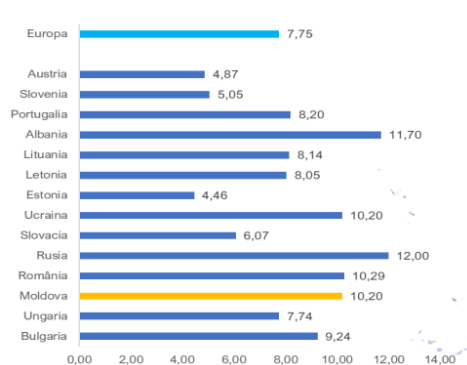
Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției și ale Agenției Servicii Publice (număr de autovehicule înregistrate)

În același timp, se remarcă că aplicarea cu strictețe a regulilor de circulație sigură, recomandate de Organizația Mondială a Sănătății (în continuare – OMS)⁸, a produs un impact sesizabil.

Astfel, dacă în anul 2012 circa 16% din accidentele rutiere se soldau cu decesul persoanei, în anul 2021 acestea au constituit circa 9%, fiind înregistrată cea mai mică pondere din ultimii 10 ani.

Deși numărul de decese rutiere este în mod clar peste media europeană, situația din Republica Moldova este comparabilă cu cea a țărilor din regiune – mai bună decât în Federația Rusă (12 decese la 100 mii de locuitori) și identică cu cea din Ucraina și România (10,3 și, respectiv, 10,2 decese la 100 mii de locuitori). Aceasta indică asupra faptului că nivelul fatalității este condiționat inclusiv de un șir de probleme sistemice, cum ar fi ușurința obținerii permisului de conducător auto, severitatea redusă a penalităților pentru încălcarea regulilor de circulație etc.

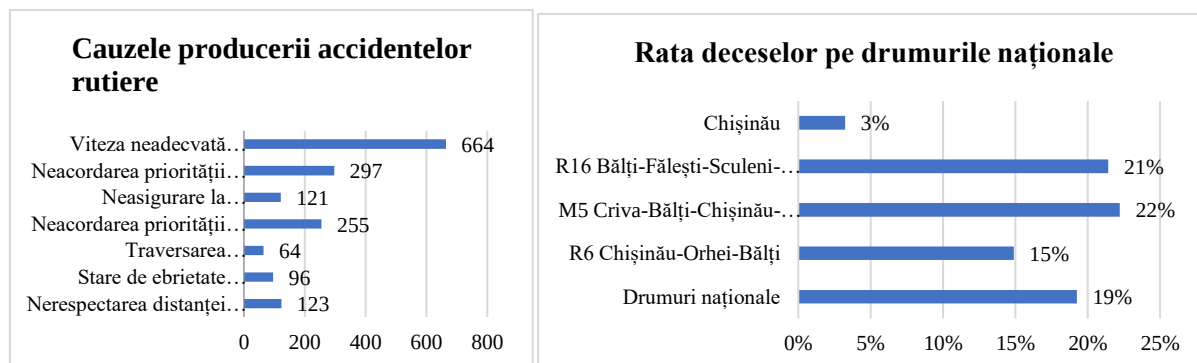
Numărul de decese provocate de accidente rutiere/100.000

Sursa: Organizația Mondială a Sănătății (2018)

⁸ Abordarea cunoscută sub denumirea Safe System estimează riscul fatalității în funcție de reducerea vitezei, utilizarea centurilor de siguranță, interzicerea utilizării telefoanelor mobile la volan etc.

Starea drumurilor, de asemenea, afectează riscul fatalității. Astfel, pe tronsonul Bălți-Fălești-Sculeni-Ungheni, care nu a fost reabilitat, 21% din accidentele produse în anul 2021 s-au soldat cu decese.

Sursa: Rapoartele anuale ale Inspectoratului General al Poliției

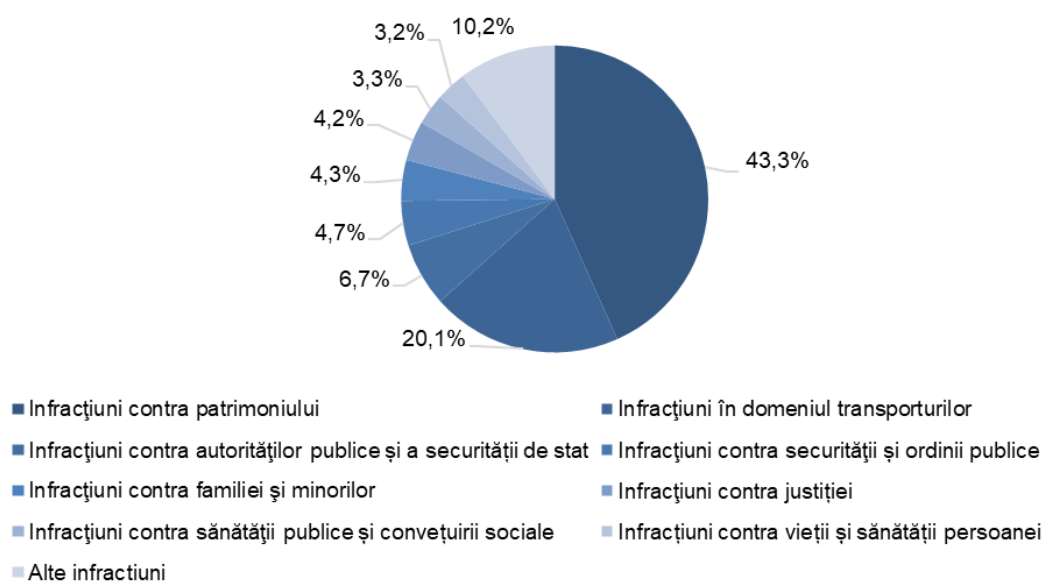
O concluzie pentru această secțiune a analizei rezidă în faptul că, deși, prin activitatea lor, subdiviziunile structurale subordonate Ministerului Afacerilor Interne pot întreprinde anumite măsuri de eficientizare a controlului asupra circulației rutiere, o schimbare de fond, în planul diminuării riscului fatalității, depinde și de măsurile de politici publice aprobate și implementate de către alte autorități la nivel central (specificatiile tehnice și taxele impuse la importul de autovehicule, reparația și reabilitarea drumurilor), precum și la nivel local (fluidizarea transportului, condițiile de parcare, eliminarea punctelor negre).

2. Prevenirea și combaterea criminalității

Pe durata ultimului deceniu, situația criminogenă din Republica Moldova nu a avut o tendință univocă. Dar, în termeni relativi, rata infracționalității poate fi urmărită sistematic din informațiile publice ale Biroului Național de Statistică (în continuare – BNS), începând cu anul 2014, perioadă pentru care sunt disponibili indicatorii demografici revizuiți. Apogeul infracționalității a fost atins în anul 2016, când s-au produs 1 508 infracțiuni la o sută de mii de locuitori. Ulterior, până în anul 2021, infracționalitatea s-a redus practic cu 50%, atingând minimumul de 764 de infracțiuni la o sută de mii de locuitori.

Crimele contra patrimoniului reprezintă circa 45% (11 753) din numărul total de infracțiuni, în timp ce crimele care vizează viața și sănătatea persoanei – circa 3% (878).

Structura infracțiunilor înregistrate după categorii, în anul 2021

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției

Cât privește criminalitatea juvenilă, se constată o creștere a acestui fenomen în proporție de 15%. Pe parcursul anului 2021, au fost documentate 695 de cauze penale privind infracțiunile comise de minori – cu 89 mai mult în raport cu perioada analogică a anului 2020, când au fost investigate 606 cauze penale.

Numărul cauzelor penale înregistrate sunt în creștere în raioanele Drochia, Dondușeni, Edineț, Florești, Ocnița, Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Strășeni, Telenești, Cantemir, Căușeni și Cimișlia. În același context, o ascendență a delicvenței juvenile, în comparație cu anul 2020, a fost înregistrată în municipiul Chișinău, fiind inițiate 230 de cauze penale (2020 – 151), respectiv, în municipiul Bălți – 134 de cauze penale (2020 – 129).

În concluzie, pentru o bună parte de minori, se constată că starea de ebrietate rămâne a fi una constantă, generată de lipsa de ocupație, de starea psihologică, de nivelul de trai și de accesul nestingherit la produsele alcoolice realizate, în special, în zonele rurale, cu sfidarea deschisă a regulilor și a politicilor adoptate de stat în acest domeniu. Astfel, în perioada de referință, 50 de minori au comis fapte penale în stare de ebrietate, în comparație cu 20 – în perioada anului 2020.

În ultimii cinci ani, în Republica Moldova se comit în medie circa 153 de omoruri, ceea ce este dublu față de media din țările europene. Astfel, dacă, în termeni relativi, în Moldova se comit anual 6-7 omoruri la o sută mii de locuitori, în Europa această cifră este sub 3.

Totodată, necesită a fi menționate crimele săvârșite împotriva categoriilor vulnerabile ale populației: anual, la fiecare o sută de mii de locuitori, se comit circa 20 de crime privind viața sexuală, 40 – ce țin de violența în familie și cel puțin un caz de trafic de ființe umane.

Criza din anul 2020 provocată de coronavirus a schimbat semnificativ formula de prestare a serviciilor de către agenții economici, care recurg tot mai des la comerțul electronic. În urma acestui fenomen, s-a amplificat numărul de

infrapecuni comise prin utilizarea tehnologiilor informaționale. La nivelul Uniunii Europene (în continuare – UE), mai mult de unul din zece utilizatori ai internetului a devenit deja victimă a fraudei online.

Poziția și scorul atribuit unei țări în cadrul clasamentelor internaționale definește, mai mult sau mai puțin, vizibilitatea globală a țării respective, imaginea, prestigiul și încrederea acordată acesteia la nivel internațional. Plasarea unei țări pe o anumită poziție reflectă nu doar situația în statul respectiv la momentul analizat, dar și determină unele procese în viitor. Republica Moldova este evaluată periodic de către diferite entități naționale și internaționale, rezultatele fiind reflectate în diverse clasamente și studii.

Cu toate acestea, există și prezumția că statistica oficială a criminalității se limitează doar la infracțiunile înregistrate de organele de urmărire penală, iar o serie de crime rămân neraportate. Nu în ultimul rând, decizia de a raporta o crimă ține de încrederea cetățeanului că, în urma raportării, va fi pornită o cauză penală, care va fi finalizată în termeni rezonabili, infractorii vor fi trași la răspundere, iar prejudiciul va fi reparat.

În legătură cu aceasta, analiza fenomenului infracțional necesită o analiză, inclusiv prin prisma finalizării urmăririi penale, un rol important în acest sens revenind interoperabilității dintre organele poliției, procuraturii și ale instanțelor de judecată.

Astfel, rata de soluționare a urmăririi penale (în mare parte prin trimiterea în judecată a dosarului) este alarmantă. Din numărul total de infracțiuni înregistrate în anul 2021, doar în raport cu puțin peste jumătate din dosare, a fost terminată urmărirea penală, fiind soluționate 16 423 (64,66%) de cazuri (în anul 2020 – 55%).

Terminată urmărirea penală pe cauzele penale						
(după gravitate)	numărul de infracțiuni înregistrate		terminată urmărirea (număr)		rata de soluționare (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Excepțional de grave	165	174	81	90	49,09%	51,72%
Deosebit de grave	540	567	226	233	41,85%	41,09%
Grave	4130	4452	1766	1972	42,76%	44,29%
Mai puțin grave	14001	14217	6511	6854	46,5%	48,21%
Ușoare	7506	7749	5425	5699	72,28%	73,54%

Sursa: Datele statistice ale Serviciului Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne

Soluționarea urmăririi penale nu ține, în mod exclusiv, de competența Poliției. În medie, circa 65%⁹ dintre infracțiunile înregistrate de subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (R1) sunt transmise procurorilor care, în consecință, preiau conducerea urmăririi penale. Cu toate acestea, gestionarea corectă a cauzelor penale ține de conlucrarea eficientă a organelor de urmărire penală, astfel încât la finalizarea acestora judecătorii să se poată pronunța fără echivoc asupra cauzei. Respectiv,

⁹ Datele statistice ale Serviciului Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne pentru 12 luni în anul 2021.

succesul urmăririi penale nu ține doar de identificarea vinovaților, ci și de respectarea normelor procedurale, prezentarea unor dovezi concludente, timpul de reacție etc. Sub aceste aspecte, atât Poliția, cât și alte autorități cu atribuții procesuale, pot, și trebuie, să producă un impact decisiv, astfel încât rata de soluționare a cauzelor penale să se apropie cât mai mult de suta de procente.

În concluzie, performanța poliției este un concept multidimensional care ține de micșorarea numărului de infracțiuni (prevenirea), percepția cetățenilor privind siguranța persoanei (comunicarea) și soluționarea cazurilor (combaterea).

Performanța Poliției variază semnificativ în profil teritorial. Din punctul de vedere al numărului de infracțiuni raportat la 10 000 de locuitori, în anul 2021, cele mai sigure se prezintă a fi raioanele Bender, Sîngerei, Soroca, Telenești, Rîșcani, Călărași, iar cele mai criminogene – sectoarele Centru, Buiucani și Ciocana ale capitalei, dar și raioanele Comrat, Vulcănești, Cantemir și Cahul.

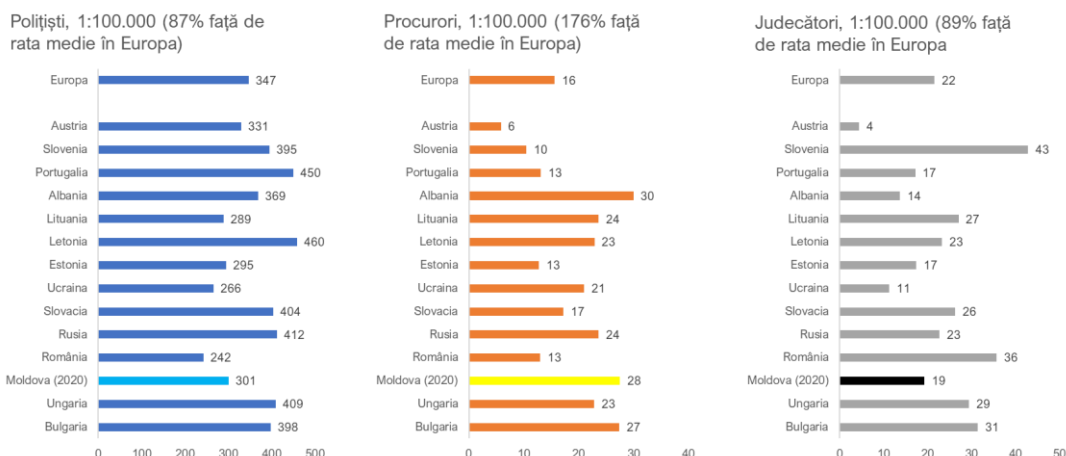
Pe de altă parte, cea mai bună performanță din punctul de vedere al soluționării cauzelor penale este înregistrată la Glodeni, Soroca, Ungheni, Dubăsari și Căușeni, iar cea mai proastă – la Leova, Criuleni, sectoarele Buiucani și Ciocana din municipiul Chișinău și orașul Bender.

Excluzând cazurile particulare, acest tablou sugerează următoarele: există factori ce favorizează performanța bună a Poliției în unele teritorii (infracționalitate joasă și rată înaltă de soluționare a anchetelor) și lipsesc în altele (infracționalitate înaltă și rată joasă de soluționare ca anchetelor). Însă, e necesar de subliniat că efectivul de polițiști per locuitor și motivația personalului¹⁰ sunt corelate cu performanța Poliției.

În legătură cu cele menționate, se precizează că în conformitate cu statele de personal numărul de polițiști la suta de mii de locuitori se apropie de media europeană (343 de funcții în Republica Moldova față de 347 în țările europene), însă, din cauza moratoriului asupra funcțiilor vacante, efectivul de polițiști este de 301 la suta de mii de locuitori, ceea ce reprezintă doar 87% din media europeană. Pentru comparație, Republica Moldova are un excedent de procurori (176% față de media europeană) și un deficit de judecători (89% față de media europeană).

¹⁰ În calitate de indicator de aproximare a motivației polițiștilor s-a analizat rata de completare a statelor de personal, constatând că acolo unde există probleme ce țin de completarea statelor de personal, motivația personalului este unul dintre factorii de bază.

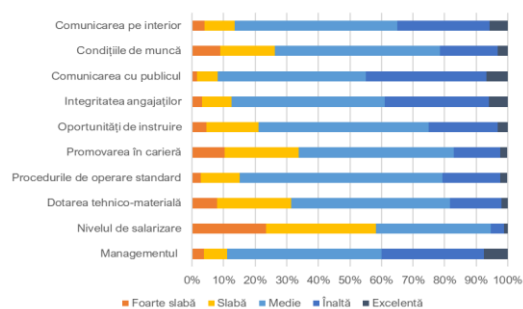
Numărul polițiștilor, procurorilor, judecătorilor în țările europene, la 100 000 de locuitori

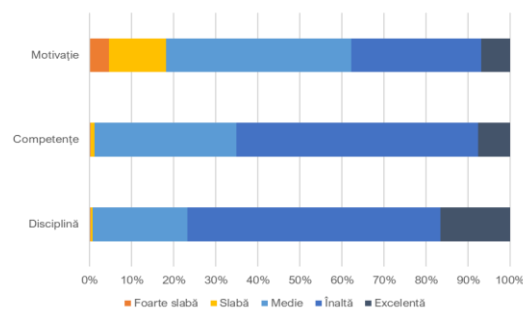
Sursa: UN-CTS (2017)

Cu referință la motivația personalului din subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, în urma sondajului intern¹¹ privind aprecierea performanței individuale, realizat pe durata elaborării SDDAI 2022-2030, s-a constatat că 18% din angajații Ministerului Afacerilor Interne au considerat motivația proprie slabă sau foarte slabă (pentru comparație, doar 1% din angajați au apreciat disciplina și competențele profesionale ca fiind slabe sau foarte slabe). Totodată, la rugămintea de a aprecia performanța instituției, 58% din respondenți au depunctat nivelul de salarizare, 34% – au caracterizat negativ practicile de promovare în carieră, iar 28% – s-au plâns de condițiile de muncă. În mod evident, toate trei categorii sunt factori demotivanți pentru angajații Ministerului Afacerilor Interne.

Performanța instituției este apreciată la 7,89.
Cel mai slab sunt apreciate salariile și promovarea în carieră

Performanța individuală este apreciată la 8,23. Angajații MAI se consideră competenți și disciplinați dar nu și motivați

Sursa: Chestionarul angajatului Ministerului Afacerilor Interne (2021)

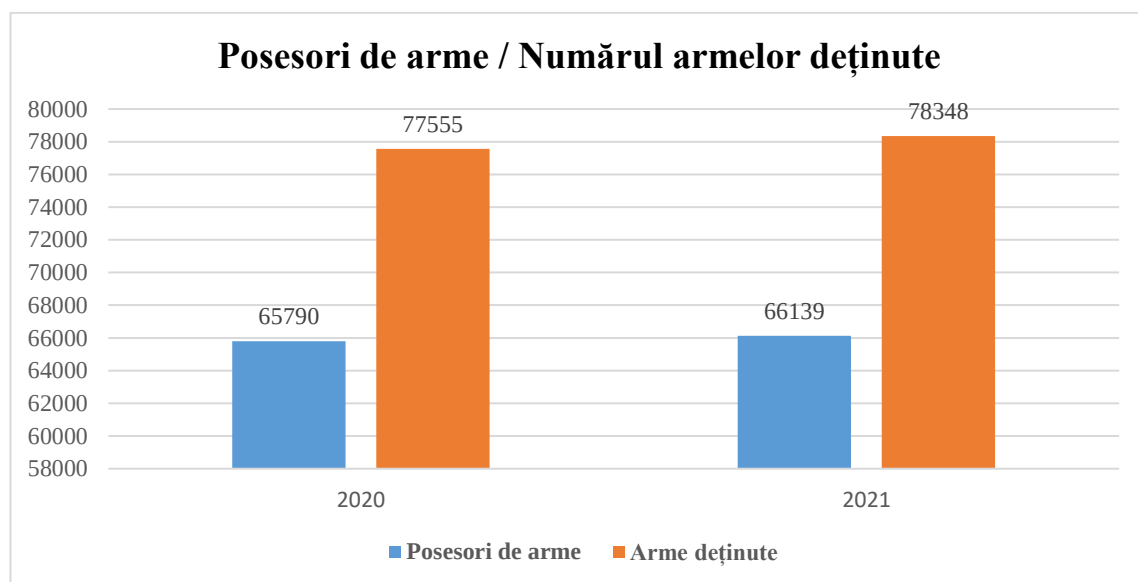
Domeniul prevenirii și combaterii criminalității generează cele mai diverse riscuri în mediul de siguranță publică. Din acest considerent, criminalitatea afectează direct cetățenii și comunitățile în cele mai diverse și severe modalități. Lipsa unor intervenții și soluții inovative generează riscuri pentru viața, integritatea fizică, libertatea individuală, patrimoniu, liniștea și încrederea în

¹¹ Sondajul a fost realizat pe un eșantion de 3 800 de angajați din sistemul Ministerului Afacerilor Interne, care reprezintă 22% din numărul total de angajați.

propria siguranță, viața economică și socială a cetățenilor, iar toate acestea sunt în pericol atâta timp cât fenomenul criminalității persistă și se multiplică.

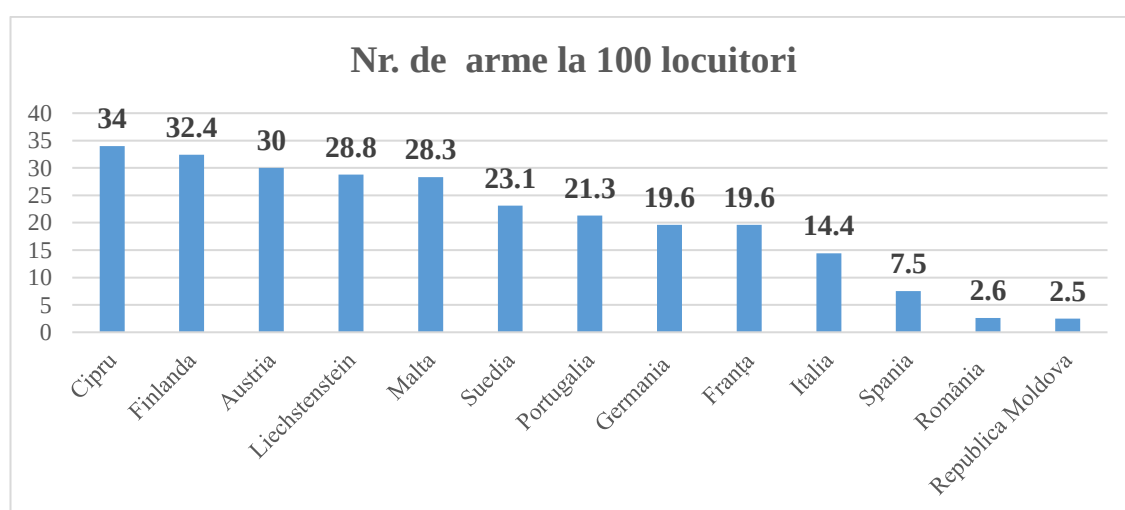
3. Controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor

Potrivit datelor din Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, în Republica Moldova numărul posesorilor de arme, cât și al armelor deținute de către aceștia este în continuă creștere.

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției

Analizele efectuate la nivelul UE, inclusiv a spațiului Schengen, denotă faptul că, raportat la numărul total de locuitori, în Republica Moldova sunt înregistrate circa 2,5 arme la 100 locuitori, în timp ce în statele membre ale UE sau care fac parte din spațiul Schengen, fiecare al treilea sau al patrulea cetățean este posesorul unei arme.

În pofida acestui fapt, datele statistice denotă o creștere a numărului de infracțiuni comise cu aplicarea sau folosirea armei de foc pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult ca atât, infracțiunile înregistrate de Poliție, săvârșite cu

aplicarea sau folosirea armelor deținute ilegal, prevalează față de infracțiunile comise cu armele aflate legal în circuitul civil.

Anul de referință		2020	2021
Totalul infracțiunilor comise cu aplicarea și folosirea armei		66	83
Comise cu arme aflate în:	circuit legal	29	30
	circuit ilegal	37	53

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției

Această situație denotă faptul că în circuitul ilegal din Republica Moldova persistă arme cu care se comit infracțiuni. Corespunzător, statul trebuie să-și consolideze eforturile în vederea identificării și ridicării armelor deținute ilegal, cu ulterioara lor distrugere, pentru asigurarea unui mediu cât mai sigur pentru populație.

Îngrijorător este și faptul utilizării armelor la comiterea diverselor infracțiuni care atentează în primul rând la viața și sănătatea persoanei, precum și a ordinii și securității publice. Nu mai puțin alarmant este și faptul creșterii numărului infracțiunilor înregistrate în legătură cu păstrarea, procurarea sau fabricarea ilegală a armelor de foc. Astfel, în anul 2020 au fost înregistrate 75 de infracțiuni în domeniul respectiv, pe când în anul 2021, deja 105 de infracțiuni.

Totodată, războiul declanșat de Federația Rusă în Ucraina generează riscuri și amenințări pentru Republica Moldova, inclusiv în domeniul traficului ilicit de arme mici și a armamentului ușor, influențând simultan și asupra sentimentului de securitate al cetățenilor și resortisanților aflați în Republica Moldova.

4. Protecție civilă și situații excepționale

În Republica Moldova se produc anual circa 300 de evenimente calificate drept situații excepționale și circa 2000 de situații de urgență, evenimente care necesită intervenția salvatorilor și pompierilor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (în continuare – IGSU).

În ultimii 20 de ani, numărul misiunilor salvatorilor și pompierilor s-a triplat, în timp ce personalul a fost redus cu 12,6%, punând o presiune tot mai mare asupra capacităților de intervenție. Capacitățile IGSU, estimate pornind de la un număr de 400 de salvatori și 150 de unități de tehnică disponibilă 24/24, pe parcursul ultimilor 6 ani, se utilizează în cadrul intervențiilor, anual, în proporție alarmantă – între 50 și 70%.

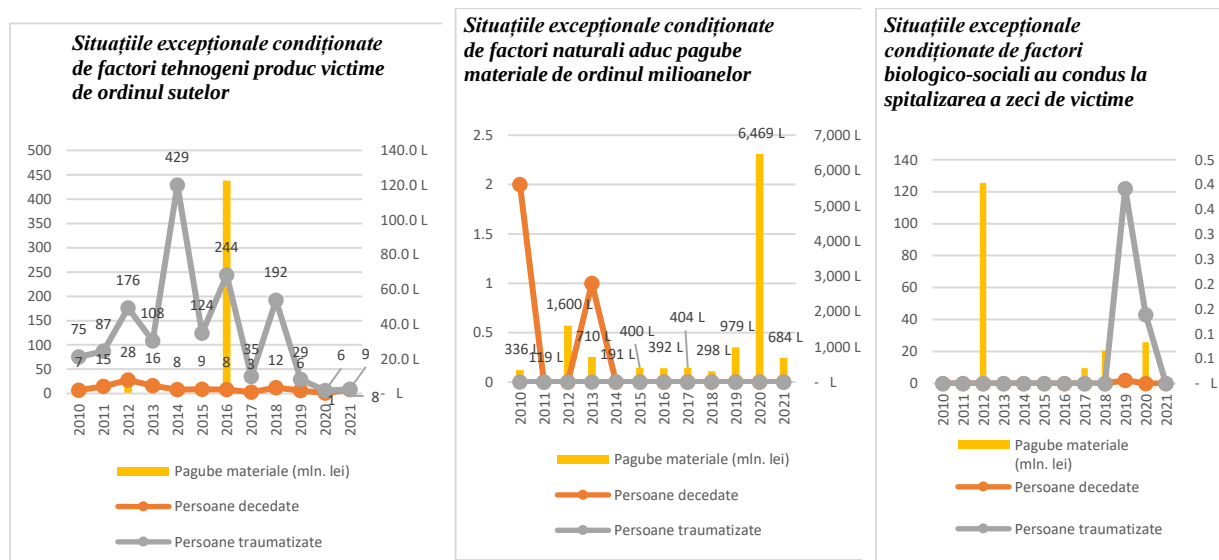
Totodată, diversitatea și complexitatea intervențiilor înregistrează o creștere permanentă. Astfel, de la 4 tipuri de misiuni realizate în anul 2000, salvatorii și pompierii și-au dezvoltat capacitățile, extinzând portofoliul operațional până la circa 40 de tipuri de misiuni, fiind capabili să opereze pe/sub apă (activități scafandriere), la înălțimi/adâncimi (alpinism industrial, intervenții în fântâni etc.), să intervină în accidente rutiere (descarcerări), în spații urbane după prăbușiri

(căutare și descarcerări din clădiri), acordare de prim ajutor. În acest sens, „productivitatea muncii” realizată de IGSU a crescut considerabil.

După cum s-a menționat, creșterea portofoliului a avut loc pe fundalul unor reduceri etapizate de personal (de la 3 121 de angajați în 1996 la doar 2 467 de angajați în anul 2021). Această reducere a cauzat perturbații în organigrama IGSU și în modul de organizare a subdiviziunilor de intervenție. În etapa actuală, există 17 subdiviziuni de intervenție, în care, în tura de serviciu de 24 de ore, intră doar 2 persoane, fapt ce, pe de o parte, reprezintă o încălcare a normelor de securitate a muncii și a celor de încadrare cu personal a autospecialelor de intervenție, iar pe de altă parte – situație care nu permite realizarea unui spectru larg de intervenții din lipsă de personal (o echipă de pompieri și salvatori în UE este constituită din 5 persoane).

Deși, din perspectiva misiunilor de salvare, intervențiile instrumentate de IGSU se apropie de conceptul de protecție civilă al UE, deficitul de personal este un factor care constrânge racordarea la standardele europene. Pentru comparație, unui salvator sau pompier din Republica Moldova îi revin 2 573 de locuitori, ceea ce este de trei ori mai mult decât în țările-membre sau în țările care aspiră să devină membre ale UE: Letonia (704), Georgia (724), România (729), Estonia (893).

Cu referire la situațiile excepționale, se menționează că două treimi din acestea sunt condiționate de factori de ordin tehnogen (explozii, accidente). Din anul 2010 până în prezent, în incidentele de acest gen și-au pierdut viața 115 persoane, iar 1 513 au fost spitalizate, fapt ce corespunde unei medii anuale de 12 decese și 139 traumatisme. Pagubele materiale, mai puțin importante în astfel de situații, au constituit 140 de milioane de lei, ceea ce corespunde unei valori medii de 12 milioane de lei anual. Situațiile excepționale condiționate de factorii naturali (inundații, grindină, secetă, alunecări de teren) rareori au produs victime umane (3 decese în ultimul deceniu), însă pagubele materiale provocate de astfel de situații sunt uriașe: doar secetele din anii 2012 și 2020 au adus un prejudiciu de 1,6 și respectiv 6,5 miliarde de lei. Per total, prejudiciul acumulat din anul 2010 până în prezent este de 12,58 miliarde de lei, ceea ce corespunde unor valori medii anuale de 1 miliard de lei. Situațiile excepționale condiționate de factori biologic-sociali (epidemii) sunt evenimente rare, cu excepția pandemiei provocate de răspândirea globală a coronavirusului.

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

În situațiile de urgență, intervenția echipelor de pompieri se solicită la izbucnirea incendiilor. După cum s-a menționat, în Republica Moldova, anual, se produc circa 1 770 de incendii, care duc la decesul a 117 persoane și provoacă traumatisme altor 45 de persoane. În medie, anual, pagubele materiale provocate de incendii, se cifrează la 68 de milioane de lei. În același timp, intervențiile eficiente ale pompierilor salvează vieți și bunuri materiale. În medie, numărul de vieți salvate de pompieri, anual, este de 679, deși în dinamică se conturează o tendință de scădere. Astfel, dacă în anul 2010 au fost salvate 1 107 persoane, în anul 2021 numărul acestora a fost doar de 298.

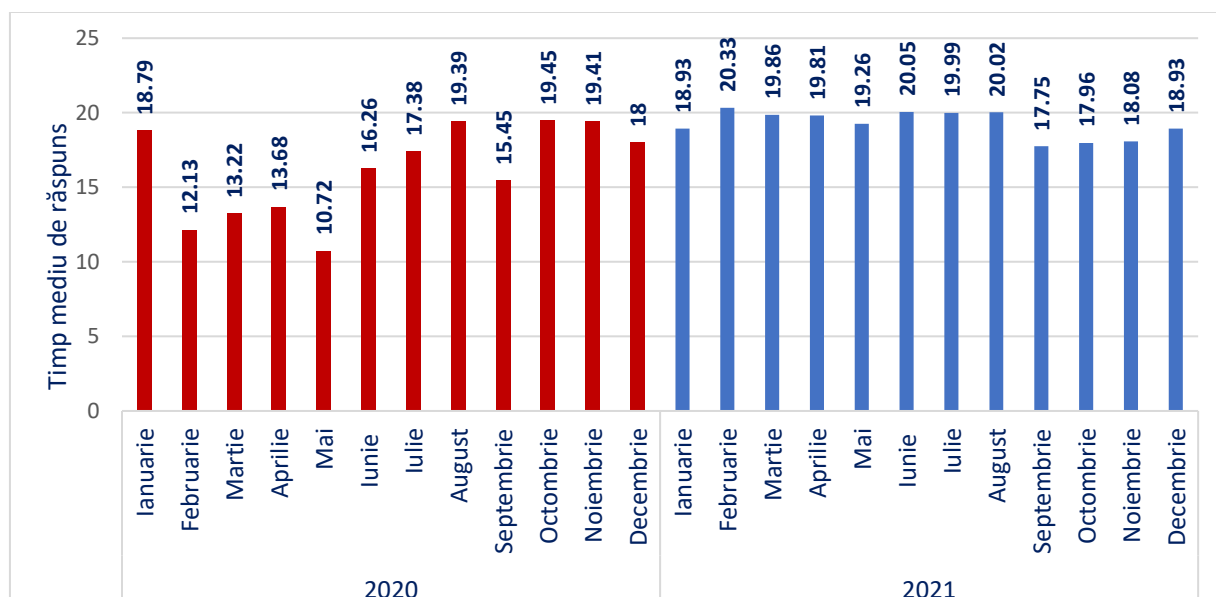
Timpul de reacție al echipelor de pompieri, condiționat de amplasarea geografică a echipelor de intervenție, este critic pentru a face diferența între viața și moartea victimelor incendiilor. Raza de intervenție este cuprinsă în prezent între 3 și 10-15 km în localitățile urbane și până la 45-50 km – în sectorul rural.

Astfel, dacă timpul mediu de reacție constituie în general 19 minute și 26 de secunde¹², din cauza distanței mari, timpul mediu de răspuns al subdiviziunilor IGSU pentru localitățile aflate la o distanță mai mare de 20 km este de 29 de minute și 43 de secunde.

Pentru comparație, timpul maximal de reacție admis în țările europene variază între 8 și 15 minute (în Republica Moldova în anul 2021 timpul maximal de reacție a fost de 1 oră și 26 de minute).

¹² Conform datelor pentru anul 2021.

Timpul mediu de răspuns al subdiviziunilor IGSU

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

Un alt factor, care limitează eficiența intervențiilor la apelurile de urgență, ține de baza tehnic-materială învechită. Circa 48% din tehnica utilizată este „moștenită” din fosta Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, având un termen mediu de exploatare de 35 de ani; 32% – provine din donațiile externe și are un termen mediu de exploatare de 30 de ani și doar 13% sunt achizițiile proprii, cu un termen mediu de exploatare de 6 ani. Deși există norme de dotare aprobate de Guvern¹³, acestea, din lipsa alocării mijloacelor financiare, nu au fost atinse niciodată. În consecință, frecvența defecțiunilor este în creștere.

Astfel, în anul 2021 au avut loc 405 cazuri de defectare a tehnicii, inclusiv 87 pe durata intervenției. Mai mult decât atât, unele subdiviziuni subordonate IGSU nu au capacități operaționale să intervină la toate tipurile de situații de urgență. În acest caz, resursele de intervenție necesare sunt mobilizate din alte raioane/subdiviziuni, fapt care, de asemenea, contribuie la creșterea timpului de răspuns.

Respectiv, pentru a salva mai multe vieți, este necesară acționarea asupra timpului de reacție și modernizarea tehnicii specializate, precum și creșterea dotărilor. În această privință, se impune majorarea efectivului de personal al IGSU și dezvoltarea posturilor de salvatori și pompieri în zonele rurale.

De menționat că Programul de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 202/2013 a expirat în anul 2020, însă, actualmente, un alt document de politică publică, care să asigure continuitatea realizării obiectivelor propuse, nu există. Se accentuează că din 73 de posturi existente doar 45 au fost create în cadrul acestui program (din numărul total de 114 planificate). Inițiativa trebuie să

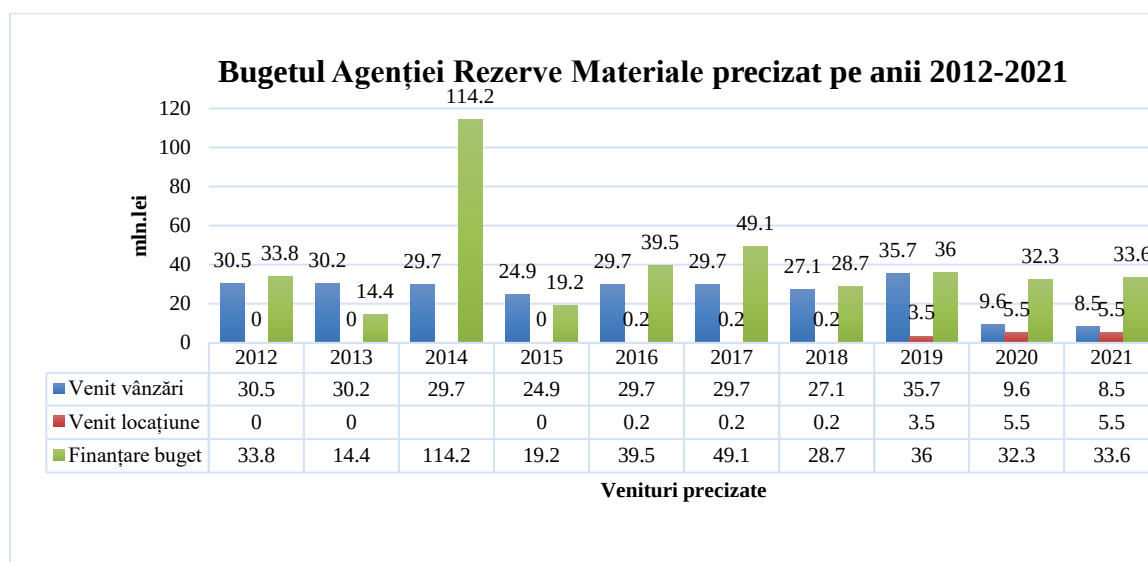
¹³ Hotărârea Guvernului nr. 908/2014 privind reglementarea organizării forțelor și mijloacelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

continue, inclusiv prin dezvoltarea la nivel local a strategiilor de gestionare a dezastrelor bazate pe evaluarea riscurilor.

Dezvoltarea mecanismului de protecție civilă racordat la cerințele UE este o prioritate. În acest sens, directivele UE prevăd 17 module de protecție civilă care fac parte dintr-un cadru de solidaritate ce permite țărilor să se ajute reciproc în situații excepționale. Pentru a face parte din acest cadru, Republica Moldova trebuie să asigure compatibilitatea mecanismelor de protecție civilă și să dezvolte propriile module de reacție. În altă ordine de idei, se menționează că activitatea IGSU constituie în proporție de 80% intervenții și doar în proporție de 20% – prevenție. Prevenirea situațiilor excepționale se face prin derularea unor campanii informaționale țintite. Fără a diminua din importanța acestora, IGSU urmează să identifice și alte mecanisme de prevenție (analiza riscurilor, controlul conformității etc.), care, în mare parte, sunt absente.

La îndeplinirea obiectivului statului privind intervențiile operative de protecție a populației și a teritoriului, asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și a apărării țării în situațiile de urgență/excepționale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, atentatelor teroriste, în scopul acordării ajutorului umanitar și contribuirii la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități, precum și pentru organizarea apărării țării și asigurării necesităților de mobilizare pe timp de asediu și de război, rolul principal îi revine Agenției Rezerve Materiale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care, prin Hotărârea Guvernului nr. 219/2018, în urma reorganizării, a devenit din autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului în autoritate administrativă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

Cu toate că domeniul este foarte important, acestuia nu i se acordă sprijinul financiar cuvenit, instituția confruntându-se cu un șir de probleme și dificultăți, cum ar fi: completarea sub nivel a rezervelor de stat (gradul de completare a unor poziții este de circa 1,6%); uzura fizică și morală avansată a stocurilor rezervelor de mobilizare; asigurarea stocurilor intangibile ale rezervelor de stat cu bunuri între 33,7 și 24,1%; lipsa bazelor proprii de păstrare a cerealelor și a combustibilului; cadrul normativ deficitar privind mecanismul achizițiilor în/din rezervele de stat și de mobilizare, dar și cu probleme ce țin de procedura de încasare a datoriilor față de rezervele statului; finanțare deficitară etc.

Sursa: Datele statistice ale Agenției Rezerve Materiale

Potrivit cadrului normativ, Agenția Rezerve Materiale asigură cu bunuri din rezervele de stat și de mobilizare nu doar populația, dar și autorități publice centrale de specialitate, cum ar fi Ministerul Apărării, Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor și Serviciul de Informații și Securitate. Pe parcursul ultimilor ani, completarea stocurilor cu bunuri este destul de deficitară, fiind efectuată numai din mijloacele financiare alocate suplimentar de Guvern, pentru bunurile eliberate în vederea înlăturării consecințelor calamităților naturale, și din economia mijloacelor financiare gestionate pe parcursul anului. De menționat că, din cauza subfinanțării, domeniul este capabil să acopere, practic, doar cheltuielile pentru păstrarea bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare.

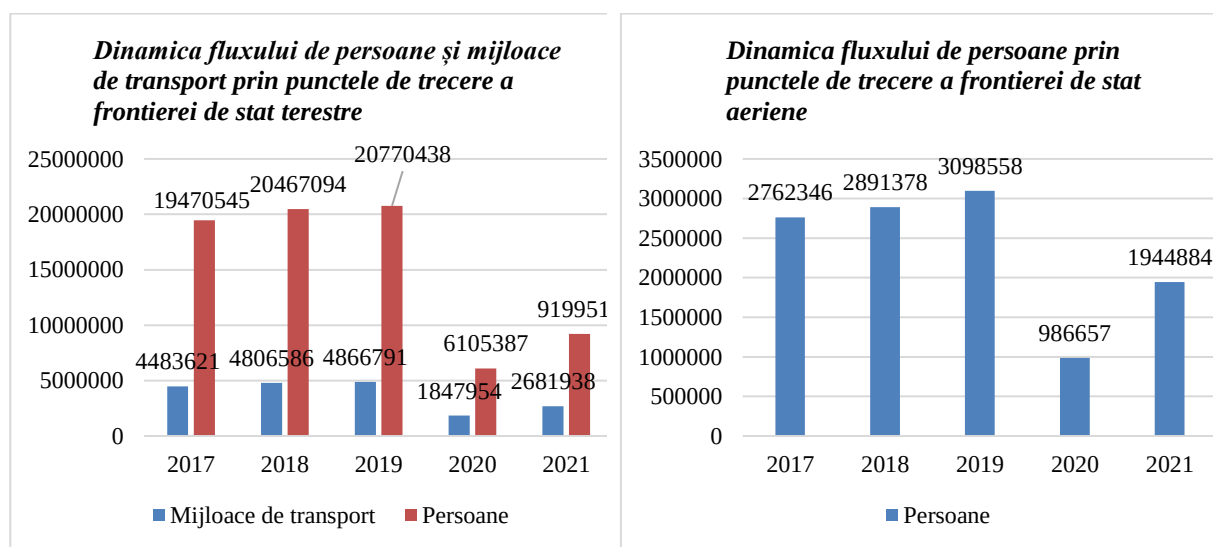
O problemă aparte o constituie sortimentul și volumul de bunuri prevăzut de nomenclatoarele bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare, care, după experiențele acumulate în ultimii ani, necesită revizuite total.

Mai mult decât atât, structura Agenției Rezerve Materiale, raportată la volumul și la specificul de lucru, constituie un impediment în realizarea cu succes a sarcinilor trasate, aceasta urmând a fi revizuită prin prisma aspectului funcțional și organizațional, în baza mai multor analize și rapoarte efectuate de către Serviciul de Informații și Securitate (în continuare – *SIS*) și de Centrul Național Anticorupție privind corectitudinea subordonării acestuia Ministerului Afacerilor Interne, având în vedere particularitățile importante ale Agenției Rezerve Materiale în asigurarea strategică a securității naționale, complexitatea și conlucrarea directă cu alte entități publice, în cazul unor situații de criză imprevizibile, care pot afecta grav viața și sănătatea populației.

O concluzie la acest compartiment este că riscurile în domeniul situațiilor de urgență și excepționale, condiționate inclusiv de efectele schimbărilor climatice manifestate la nivel global, necesită abordări și intervenții sistematice pentru a diminua și a reduce efectele acestora.

5. Managementul frontierei

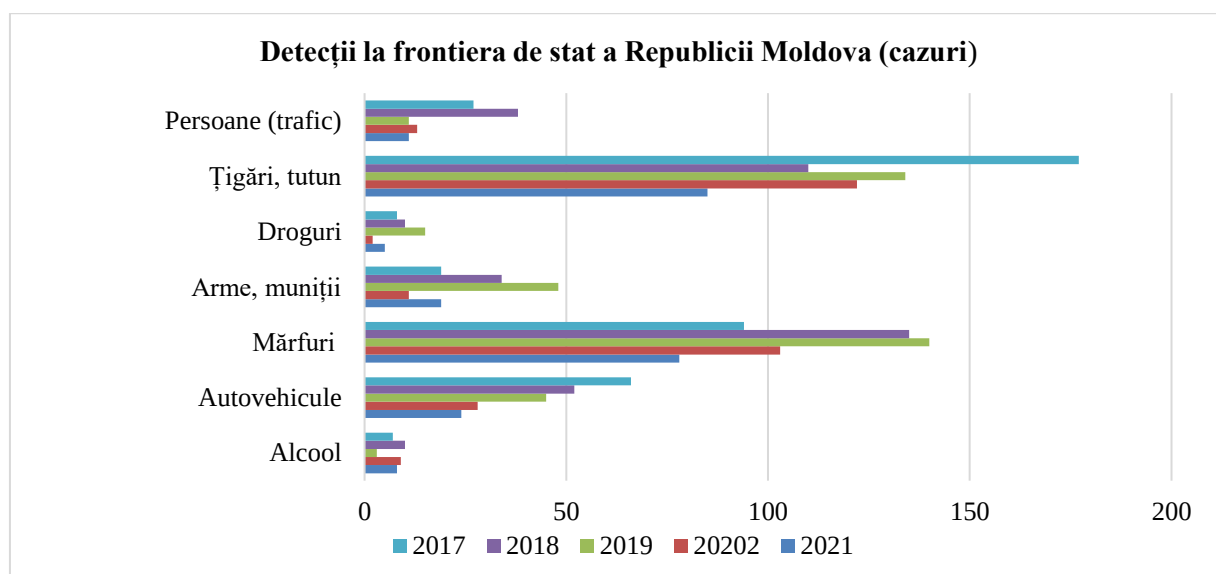
Frontiera de stat a Republicii Moldova, anual, este traversată în ambele sensuri de circa 20 de milioane de persoane și de circa 5 milioane de autovehicule. Cazurile de refuz al intrării în țară a persoanelor și a mijloacelor de transport înregistrate de Poliția de Frontieră sunt neînsemnate, în raport cu numărul total de traversări ale frontierei de stat. De remarcat că, deși numărul persoanelor și al mijloacelor de transport care traversează frontiera de stat a scăzut semnificativ pe durata pandemiei provocată de coronavirus, numărul contravențiilor a crescut exponențial din cauza nerespectării noilor restricții impuse în contextul situației sanitar-epidemiologice.

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră

Cifrele expuse denotă faptul că una dintre principalele sarcini ale Poliției de Frontieră constă în fluidizarea traficului transfrontalier, astfel încât persoanele să-și poată continua nestingherit călătoria în timp minim necesar controlului la trecere. În acest sens, de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (în continuare – *IGPF*) al Ministerului Afacerilor Interne se aplică următoarele normative: 2 minute pentru a documenta o persoană; 6 minute pentru a documenta un autoturism și sub 30 de minute pentru a documenta călătoria dintr-un autocar.

În raport cu călătoriile de rea-credință, rolul polițistului de frontieră este de ocrotitor al normelor de drept, care, în procesul controlului, identifică ilegalitățile și, după caz, aplică sancțiuni, monitorizează și sancționează încălcările regimului frontierei de stat.

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră

Un alt aspect relevant ține de funcționarea neîntreruptă a sistemelor de tehnologii informaționale, care facilitează controlul documentelor de călătorie. La „căderea” acestor sisteme, traficul la frontieră este blocat, iar deblocarea ține de viteza de repornire a sistemelor automatizate. Doar prin crearea unei infrastructuri adecvate la punctele de trecere și implementarea metodelor moderne de control al frontierei (implementarea ghișeului unic, programarea prealabilă etc.), dar și prin asigurarea funcționalității sistemelor automatizate de tehnologii informaționale, poate fi posibilă asigurarea fluidizării traficului.

De menționat că, în condițiile unui conflict nereglementat în perimetrul din regiunea transnistreană a țării, controlul efectiv al frontierei se efectuează pe segmentul de vest (cu România) și parțial pe segmentul de est (acolo unde hotarul cu Ucraina este controlat nemijlocit de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova). Respectiv, existența unui segment de frontieră „deschis” pe frontiera de est reprezintă o breșă de securitate care reduce la minimum efectele combaterii transportului ilegal de mărfuri, valorilor și altor bunuri, precum și a migrației ilegale. Unica soluție viabilă privind rezolvarea acestei probleme este implementarea conceptelor de control comun în punctele de trecere a frontierei de stat și a patrulării comune a frontierei cu Ucraina. Implementarea conceptului controlului în comun pe segmentul central (regiunea transnistreană) al frontierei a fost pilotată cu succes, în format restrâns, în punctul de trecere a frontierei de stat „Pervomaisc-Cuciurgan”. În următoarea etapă, părțile, în volum deplin, urmează să asigure implementarea controlului comun. Situație similară se atestă și la capitolul patrulării comune pe teritoriul Ucrainei a segmentului central (regiunea transnistreană) al frontierei comune, aceasta fiind implementată pe deplin doar pe segmentele de nord și de sud, segmentul central al frontierei rămânând neacoperit.

Din cauza războiului din Ucraina, atât controlul, cât și patrularea în comun au fost sistate, dat fiind riscul sporit pentru viața și sănătatea angajaților.

Se remarcă că, începând cu data de 24 februarie 2022, Republica Moldova se confruntă cu o criză de refugiați fără precedent. Refugiații din Ucraina ajung în Republica Moldova atât prin metode legale, cât și ilegale. O creștere bruscă a

cazurilor de trecere ilegală a frontierei de stat se atestă în special din partea cetățenilor ucraineni, care nu pot emigra sub nici o formă legală, fiindu-le restricționată ieșirea din țară conform Legii marțiale.

De asemenea, în contextul acestui război, se atestă un risc și vulnerabilitate sporită privind criminalitatea transfrontalieră din partea lumii interlope. Totodată, se conturează amplificarea fenomenelor infracționale, cum ar fi traficul ilicit de arme, muniții și substanțe explozive, organizarea migrației ilegale etc.

Riscurile și intervențiile în domeniul managementului frontierei sunt justificate de schimbările permanente ale mediului internațional de securitate. Din acest considerent, soluțiile propuse și intervențiile planificate trebuie să creeze pârgăhii solide de gestionare adecvată a frontierelor pentru a contracara migrația ilegală, criminalitatea transfrontalieră, traficul de ființe umane, traficul ilicit de mărfuri, bunuri, droguri și armament.

6. Migrație și azil

Cu referire la străinii care vizitează Republica Moldova, rolul statului constă în gestionarea eficientă a proceselor de migrație și asigurarea realizării posibilităților de utilizare a migrației în scop de dezvoltare, dar și în minimizarea efectelor negative ale migrației asupra proceselor demografice, economice, ordinii publice și securității naționale.

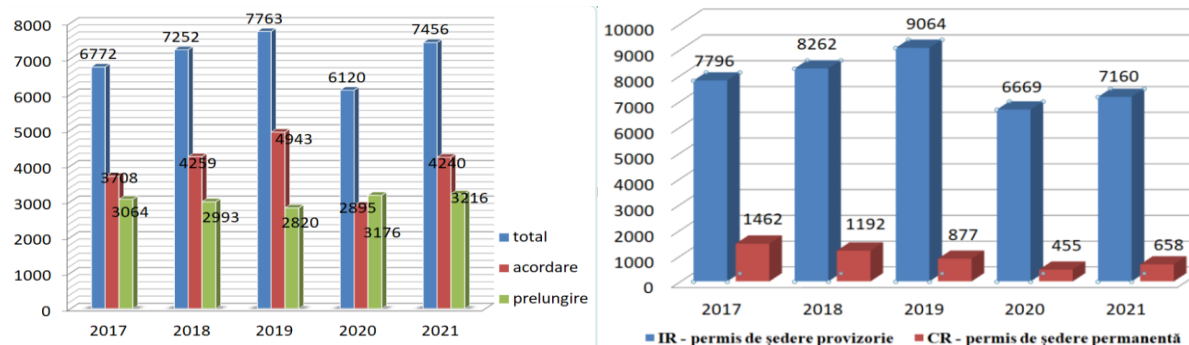
Mai mult decât atât, ținând cont de amploarea fluxurilor de migrație, gestionarea eficientă a proceselor de migrație a fost una dintre principalele condiționalități ale UE, în acordarea regimului liberalizat de vize pentru cetățenii Republicii Moldova în statele UE, precum și în cadrul activităților Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte.

Inspectoratul General pentru Migrație (în continuare – *IGM*) al Ministerului Afacerilor Interne, individual sau în comun cu alte autorități, asigură realizarea etapelor principale de gestionare a fluxurilor de migrație, în special cele ce țin de imigrarea străinilor: admisia și acordarea dreptului de ședere străinilor în Republica Moldova; combaterea șederii ilegale a străinilor; asigurarea măsurilor coercitive în raport cu străinii care au încălcat regimul de ședere; îndepărtarea de pe teritoriul țării a străinilor care prezintă pericol pentru ordinea publică sau securitatea statului; acordarea protecției temporare străinilor; coordonarea activităților ce țin de integrarea străinilor; asigurarea evaluărilor privind necesitățile acestora până la integrarea definitivă/naturalizarea acestora; evidența străinilor ce traversează regiunea transnistreană; alte activități ce influențează procesele de migrație.

Modificările esențiale ale cadrului normativ în perioada anilor 2018-2019 au influențat substanțial gestionarea în ansamblu a proceselor de migrație. Totodată, se atestă o dinamică ascendentă a numărului de străini, cu excepția anului 2020 când, din cauza pandemiei globale provocate de coronavirus, numărul călătorilor în scopuri neesențiale s-a redus.

Deși aflarea temporară (până la 90 de zile) pe teritoriul Republicii Moldova este liberă pentru străinii din circa 151 de state (statele din spațiul Schengen, Comunitatea Statelor Independente și altele¹⁴), numărul de solicitări pentru obținerea dreptului de ședere provizorie a crescut de la 6 772 în 2017 până la 7 456 în 2021.

Numărul total de solicitări soluționate

Sursă: Datele statistice ale IGM

Totodată, IGM monitorizează străinii aflați provizoriu în Republica Moldova pe perioada valabilității vizei sau pentru o perioadă de până la 3 luni, numărul total al acestora oscilând până la 100 de mii de persoane anual.

În anii 2017-2021 s-a conturat o tendință ascendentă și în partea ce ține de numărul de imigranți sosiți în scop de muncă, studii, reîntregirea familiei etc. de la 3 708 în anul 2017 până la 4 240 în anul 2021. Această tendință din anul 2020, s-a produs pe fundalul liberalizării importului forței de muncă. Dacă, anterior, munca străinilor era permisă doar în circumstanțe excepționale (lipsa calificărilor solicitate pe piața internă), începând cu anul 2018, dreptul străinilor la muncă poate fi obținut și în baza cererii depuse de angajator.

De menționat că în Republica Moldova educația devine tot mai atractivă pentru străini. Conform datelor statistice, în anul de studii 2019/2020, numărul studenților străini a constituit 4,6 mii de persoane, cu 0,5 mii de studenți mai mult decât în anul de studii 2018/2019. Fiecare al doilea student străin își face studiile în domeniul sănătății. Ponderea cea mai mare revine studenților veniți din România (40,1%), Statul Israel (35,6%), Republica India (12,1%), Ucraina (2,6%), Statele Unite ale Americii (1,7%) și Turcia (1,4%)¹⁵.

În baza informațiilor colectate privind studenții din alte țări, la începutul anului de studii 2021/2022, numărul studenților străini a constituit 5,2 mii de persoane, fiind în creștere cu 13,0% comparativ cu anul de studii precedent. Ponderea cea mai mare revine studenților din România (51,6%, în creștere cu 5,4 p.p. față de anul de studii 2020/2021), Statul Israel (19,1%, în descreștere cu

¹⁴ Conform datelor Ministerului Afacerilor Externe.

¹⁵ BNS, Activitatea instituțiilor de învățământ superior în anul de studii 2019/2020, <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6547>

9,5 p.p.), Republica India (13,4%, în creștere cu 0,2 p.p.) și Ucraina (7,9%, în creștere cu 5,5 p.p.)¹⁶.

În acest compartiment va continua procesul de încurajare și consolidare a recunoașterii calificărilor și competențelor profesionale ale migranților aflați în situație de ședere legală, promovând pe diferite platforme (sesiuni de informare) condițiile de intrare, ședere și ieșire din Republica Moldova.

Conform datelor Agenției Servicii Publice¹⁷, numărul străinilor documentați cu permise de ședere valabile la data de 31 decembrie 2021 a constituit 18 874 de persoane, dintre care 6 476 dețineau permise de ședere permanentă și 12 398 – permise de ședere provizorie. Străinii documentați se bucură de aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite în legislație.

În același timp, în Registrul de stat al populației erau luate în evidență 1 909 de persoane cu statut de apatrid, 1 434 de persoane cu cetățenia nedeterminată și 6 939 de persoane cu pașaport de tip sovietic (modelul anului 1974).

IGM, anual întreprinde circa 5 500 de acțiuni de depistare și combatere a delincvențelor comise de către persoanele străine aflate pe teritoriul țării și numărul acestora este impunător. Majoritatea contravențiilor (85%) revin încălcării termenului de ședere în Republica Moldova, restul (15%) reprezintă contravențiile privind munca nedeclarată a străinilor. Pe marginea constatărilor efectuate de ofițerii IGM, anual sunt pornite 40 de cauze penale.

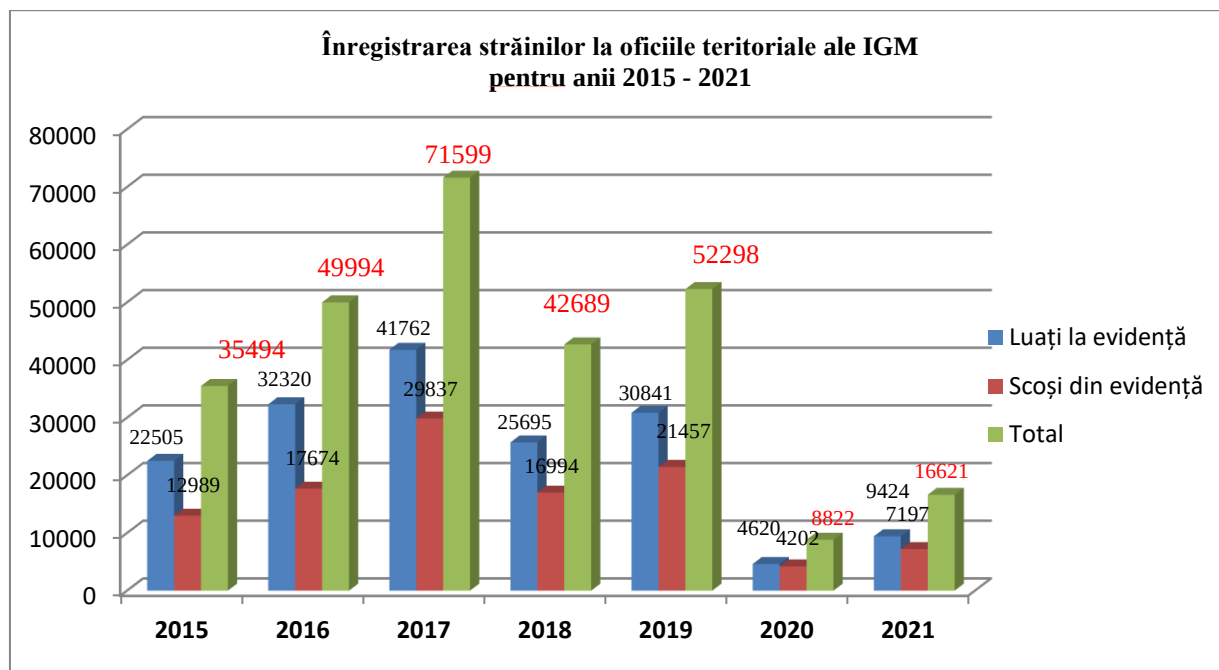
Pentru prevenirea imigrării necontrolate, drept rezultat al liberalizării admisiei și documentării unor categorii de străini, în cadrul IGM a fost creată o subdiviziune specializată pentru monitorizarea fluxurilor de migrație, care include 6 oficii teritoriale amplasate în perimetrul punctelor interne de control vamal, în apropierea regiunii transnistrene. Subdiviziunea respectivă asigură înregistrarea străinilor intrați din/prin Ucraina în Republica Moldova prin regiunea transnistreană (nu se referă la populația din această regiune).

Cu toate acestea, numărul străinilor intrați în țară, în lipsa unui control efectiv de către autoritățile de drept, rămâne a fi unul mare. În majoritatea cazurilor, străinii intrați prin teritoriul regiunii transnistrene au aceleași motive de a se afla în Republica Moldova ca și străinii scutiți de viză sau titularii drepturilor de ședere.

De menționat că numărul de străini, începând cu anul 2015, este în continuă creștere, în top fiind anul 2017 (71 599 de persoane), excepție făcând anii de pandemie provocată de coronavirus, 2020-2021.

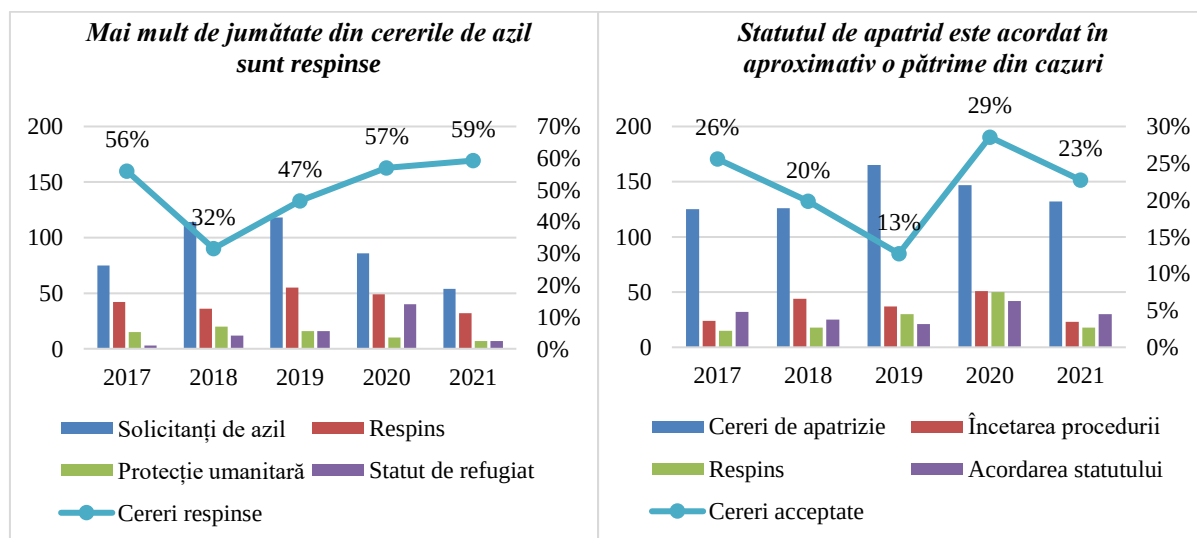
¹⁶ BNS, Activitatea instituțiilor de învățământ superior în anul de studii 2021/2022
<https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7227>

¹⁷ http://bma.gov.md/sites/default/files/sites/default/files/atasamente/comunicate/anuarul_statistic_2021.pdf

Sursa: Datele statistice ale IGM

Republica Moldova, prin intermediul IGM, acordă protecție străinilor care sunt persecutați la ei în țară sau care, din cauza circumstanțelor au rămas fără protecție din partea unui stat. În medie, sunt înregistrate anual circa 100 de solicitări de azil și circa 140 de cereri de apatridie.

Sursa: Datele statistice ale IGM

Acordarea statutului de refugiat, beneficiar al protecției umanitare sau de apatrid, este subiectul unei proceduri minuțioase de verificare a circumstanțelor de fapt, lucru foarte dificil în lipsa unor acorduri bilaterale de readmisie¹⁸. În

¹⁸ În prezent, Republica Moldova are semnate 13 acorduri privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală (Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană, Regatul Danemarcei, Regatul Norvegiei, Macedonia de Nord, Republica Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Republica Turcia, Republica Albania, Republica Georgia, Republica Kazahstan, Ucraina) și 23 protocoale adiționale. Totodată, un accent deosebit se pune și pe negocierea acordurilor noi inițiate în ultimul timp cu încă 6 state (Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Republica Uzbekistan, Republica Turkmenistan, Federația Rusă, Republica Kirgizstan).

consecință, mai mult de jumătate din cererile de azil sunt respinse, iar statutul de apatrid se acordă în aproximativ o pătrime din cazuri. Solicitanții de azil și apatridie sunt amplasați la centrul de cazare din momentul depunerii cererii, beneficiind, pe durata șederii, de servicii de consiliere juridică și psihologică.

Volumul de lucru al IGM a crescut simțitor o dată cu asumarea de către Republica Moldova a unor angajamente, în baza regimului liberalizat de vize cu țările din spațiul Schengen, în anul 2014, și continuă să crească sub presiunea tendințelor demografice. Actualmente, IGM prestează 37 de servicii care, în baza numărului de beneficiari, creează un volum de lucru pentru 38 de operatori de primă linie, inclusiv 25 de operatori la serviciile de documentare (ghișeu unic), 1 operator la centrul de apel, 5 operatori pentru consilierea imigranților și 7 operatori pentru evidența străinilor intrați pe teritoriul Republicii Moldova prin segmentul central (transnistrean) al frontierei moldo-ucrainene necontrolat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. Cu toate acestea, efectivul-limită al IGM a rămas neschimbat din anul 2014, cu 16 operatori ai serviciilor de documentare, iar funcțiile auxiliare (serviciul tehnologii informaționale, serviciul juridic, consiliere și reprezentanță în instanța de judecată, logistică, relații cu publicul etc.) lipsesc.

În aceste condiții, funcțiile IGM se exercită într-un regim anormal și în detrimentul calității funcțiilor de bază.

Lacune evidente instituționale și de insuficiență a resurselor umane au fost scoase în evidență de criza de migrație provocată de războiul dintre Ucraina și Rusia, întreg efectivul IGM fiind antrenat în regim intensiv de muncă (24 de ore), pentru documentarea corespunzătoare a străinilor, stabilirea statutului juridic al migranților, recepționarea și înregistrarea cererilor de azil, eliberarea actelor de identitate provizorii, efectuarea activităților de cazare în cadrul centrelor provizorii pe o durată de până la 72 de ore,¹⁹ asigurarea evidenței persoanelor cazate, asigurarea procedurii de relocare a refugiaților în țările care și-au manifestat intenția de a primi un anumit număr de refugiați din Ucraina, precum și asigurarea altor activități specifice domeniului de competență.

Astfel, în perioada de 24 februarie – 31 iulie 2022, în centrele provizorii create (Palanca, Calarașovca, Giurgiulești) au fost înregistrați 9 629 de străini, 6 164 fiind cazați, totodată fiind preluate și 8 460 de cereri de azil, dintre care 7 469 – de la cetățenii ucraineni.

O concluzie la acest compartiment este că migrația reprezintă un proces multidimensional, generator de probleme și riscuri complexe. Schimbările la nivelul fluxurilor de migrație, mai ales în perioadele de criză, au efecte majore asupra mediului economic, social și politic, atât pentru țările de origine, cât și pentru țările de destinație ale migranților. Astfel, luând în considerare efectele și complexitatea migrației, sunt necesare intervenții susținute și o implicare integrată

¹⁹ În contextul instituirii stării de urgență în Republica Moldova în legătură cu declanșarea conflictului armat din Ucraina, începând cu data de 24 februarie 2022, prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 78 din 24 februarie 2022 au fost instituite două centre provizorii de gestionare a situației de criză în cazul unui aflus sporit de străini pe teritoriul Republicii Moldova, cu amplasarea în localitățile Palanca, r-nul Ștefan Vodă și satul Calarașovca, r-nul Ocnîța, responsabili desemnați de centre au fost angajații IGM.

a tuturor actorilor relevanți la nivel național, pentru a asigura gestionarea corespunzătoare a acestui fenomen.

7. Integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate

În ultimii ani, imigrarea în Republica Moldova înregistrează tendințe constant crescânde, astfel în anul 2021, numărul străinilor cu drept de ședere a constituit 18874 de persoane, dintre care, 6476 dețineau permise de ședere permanentă, iar 12398, permise de ședere provizorie. Tot în anul 2021, în Registrul de stat al populației erau luate în evidență 1909 persoane apatride și 1434 persoane cu cetățenia nedeterminată.

Actualmente, Republica Moldova nu mai reprezintă doar o țară de tranzit pentru cetățenii străini, dar și o țară de destinație. Atractivitatea Republicii Moldova pentru străini se datorează poziției de țară limitrofă spațiului UE, a realizării măsurilor ce țin de liberalizarea regimului de vize și a prevederilor Acordului de Asociere RM-UE.

Cadrul normativ național, armonizat parțial la acquis-ul UE a permis aflarea temporară (până la 90 de zile) pe teritoriul Republicii Moldova a străinilor din circa 151 de state (statele din zona Schengen, Comunitatea Statelor Independente, precum și alte state terțe). Drept urmare, numărul de solicitări pentru obținerea dreptului de ședere provizorie pentru o perioadă mai îndelungată a crescut considerabil. În perioada anilor 2019-2021 această creștere a constituit 9,2%.

În scopul prevenirii riscurilor excluziunii sociale a străinilor și generării unor posibile conflicte social-culturale, confesionale și de altă natură, este important să fie instituite mecanisme cât mai eficiente de integrare a străinilor. În acest context, în perioada anilor 2020-2021 au fost operate modificări la cadrul normativ aferent integrării străinilor, inclusiv prin armonizarea parțială a acestuia la acquis-ul UE, accentul fiind pus pe creșterea rolului autorităților publice în procesul de integrare a străinilor, crearea oportunităților de autoîntreținere, creșterea rolului angajatorului în procesul de integrare, promovarea diversității culturale, asigurarea drepturilor la educație, servicii sociale și de sănătate etc.

În contextul procesului de integrare europeană, Republica Moldova trebuie în continuare să acorde o importanță majoră politicilor de integrare și incluziune a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate. În același timp, alinierea la acquis-ul și standardele UE în acest domeniu, nu este doar o cerință formală, ci și o necesitate pentru a construi o societate mai coezivă, echitabilă și prosperă.

În acest sens, politicile trebuie să fie accesibile și să funcționeze pentru toți, inclusiv pentru migranți, adaptându-se la diversitatea societății și evitând discriminarea.

Sub alt aspect, de menționat este faptul că de la începutul războiului din Ucraina, declanșat la 24 februarie 2022, prin segmentul de frontieră moldo-ucrainean au intrat în Republica Moldova peste un milion de persoane, dintre care, circa 120000 se află și în prezent pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform datelor din Socio-Economic Insights Survey²⁰, 85% din persoanele strămutate din Ucraina sunt femei, iar 48% sunt persoane cu vârste cuprinse între 35 și 59 de ani. Ponderea ridicată a femeilor afectează capacitatea familiilor strămutate de a se integra și de a găsi oportunități de muncă, având în vedere că acestea în mare parte au grijă de copii sau de alte persoane aflate la întreținere.

Printre provocările de bază se regăsește și integrarea copiilor din Ucraina în instituțiile de învățământ din țară. Un număr semnificativ al copiilor strămutați nu sunt incluși în sistemul național de educație, mulți fiind încă înscriși în școlile din Ucraina, care desfășoară învățământul în format online.

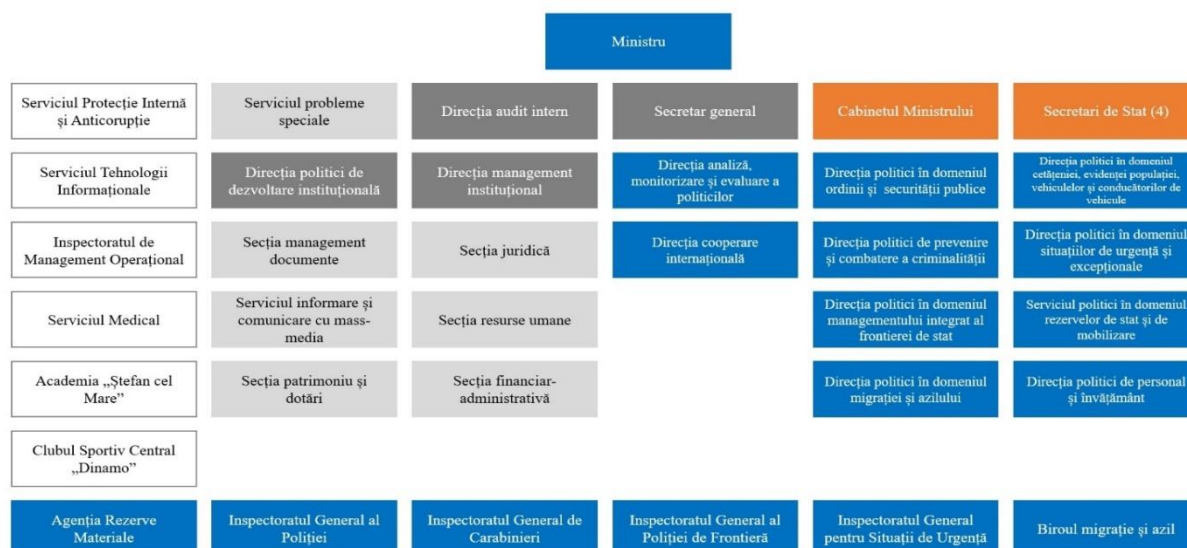
Este important de menționat că Republica Moldova a depus eforturi considerabile pentru a oferi protecție și asistență acestor persoane, însă este necesară o monitorizare continuă a situației și adaptarea strategiilor în funcție de evoluția conflictului și a nevoilor persoanelor strămutate prin acces îmbunătățit la servicii de sănătate, educație, măsuri culturale, asistență socială, piața muncii și fondul locativ, contribuind astfel la o integrare mai rapidă și eficientă a acestora.

8. Formare profesională, integritate și digitalizare

Din punct de vedere instituțional, domeniul afacerilor interne este format din 13 subiecți de drept, conduși de Ministerul Afacerilor Interne, și include 6 autorități administrative pe subdomeniile de competență (poliția, carabinierii, poliția de frontieră, situații de urgență, migrație și azil, rezerve materiale) și 6 subdiviziuni specializate (protecție internă și anticorupție, management operațional, tehnologii informaționale, serviciu medical, formarea profesională, club sportiv). Aparatul central al Ministerului Afacerilor Interne se ocupă de elaborarea și monitorizarea politicilor din domeniile de competență. De menționat că structura organizatorică actuală este rezultatul unei cristalizări a domeniilor de competență, care s-a produs într-o perioadă lungă de timp. Inițial, Ministerul Afacerilor Interne era, oarecum, sinonim cu organele de poliție, căruia i s-au adăugat treptat competențe congruente misiunii de protecție a persoanei și de asigurare a ordinii publice. În această ordine de idei, autoritățile independente din punct de vedere instituțional – Departamentul Situații Excepționale (2005), Departamentul Trupelor de Grăniceri, ulterior Serviciul de Grăniceri (2012) și Agenția Rezerve Materiale (2018), au fost reorganizate și trecute în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. În același timp, în baza analizelor funcționale, pe intern, s-au efectuat multiple reorganizări ale aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne și ale instituțiilor subordonate. Astfel, subdiviziunile Protecție Internă și Anticorupție, Tehnologii Informaționale, Managementul Operațional au fost detașate de aparatul central al ministerului și constituite ca entități aparte.

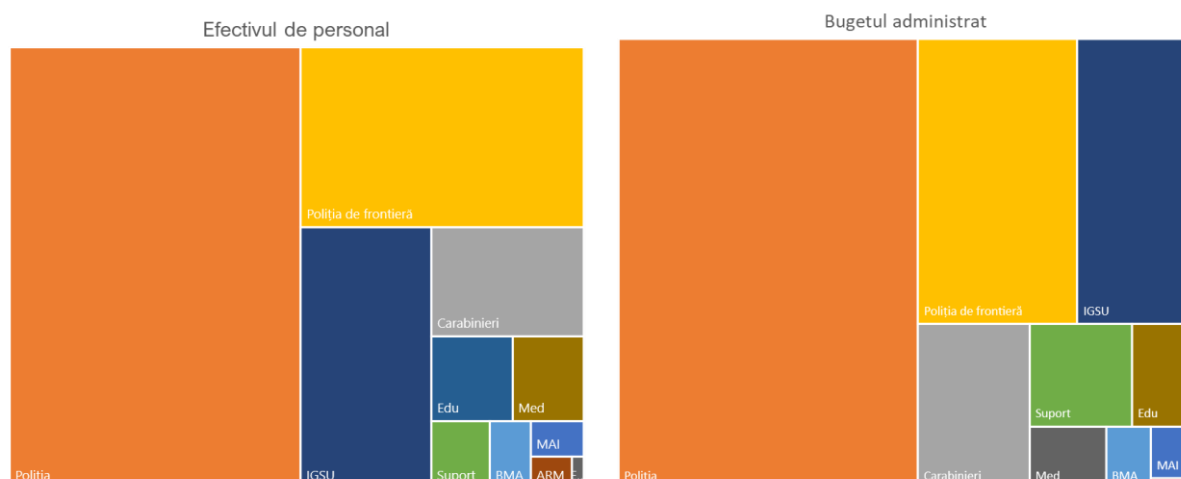
²⁰ <https://data.unhcr.org/en/documents/details/113277>.

Organigrama Ministerului Afacerilor Interne

Sursă: Organigrama Ministerului Afacerilor Interne la situația din anul 2021

Din punct de vedere al resurselor umane și financiare, domeniul afacerilor interne dispune de un efectiv-limită de personal de 18 178 de angajați (inclusiv 400 de angajați ai Serviciului medical) și 413 angajați ai Academiei „Ștefan cel Mare” și un buget de 3 095 800,1 mii de lei, dintre care 2 844 229,9 mii de lei aparțin sectorului Ordine Publică și Securitate, celelalte fiind gestionate de Ministerul Afacerilor Interne din contul altor programe bugetare (protecția mediului – 5082,9 mii de lei, ocrotirea sănătății – 105032,3 mii de lei, învățământ – 86100,4 mii de lei și protecția socială – 158,0 mii de lei). Atât sub aspectul resurselor umane, cât și al celui financiar, aproximativ jumătate din efectivul-limită și buget revin IGP (51%), urmat de IGPF (20% din efectiv, 17% din buget), IGSU (13% din efectiv și buget) și IGC (7% din efectiv și buget).

Sursă: Bugetul executat și efectivul-limită, situația din anul 2021

În pofida celor enunțate, se remarcă următoarele probleme care necesită soluționate în perioada implementării SDDAI 2022-2030:

1) sub aspectul reorganizării, structura organizațională a instituțiilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne prezintă în continuare o serie de

deficiențe (nu sunt delimitate competențele în domeniul menținerii ordinii publice între Poliție și Carabinieri; nu este justificată detașarea managementului operațional de aparatul central al ministerului; nu sunt elucidate competențele ministerului în raport cu rezervele statului);

2) din perspectiva numărului de angajați, menținerea moratorului asupra completării funcțiilor vacante din efectivul-limită nu permite utilizarea plenară a resurselor umane (inspectoratele teritoriale ale poliției exercită funcțiile de menținere a ordinii publice din contul altor obligațiuni de serviciu; funcțiile de suport ale activității IGM nu sunt prevăzute cu state de personal, iar volumul de lucru pentru documentarea imigranților depășește capacitatea operațională a IGM);

3) din punct de vedere al alocațiilor bugetare pentru siguranța și ordinea publică, există un deficit cronic de fonduri pentru realizarea eficientă a funcțiilor de bază (nivelul de salarizare al angajaților din domeniul afacerilor interne menține riscul coruptibilității; fondul de salarizare nu permite stimularea performanței individuale și colective; nivelul de dotare cu tehnică și echipament specializat; dezvoltarea și interoperabilitatea sistemelor informaționale și asigurarea contractării specialiștilor în subdiviziunile poliției, salvatorilor și pompierilor și a altor unități este mult sub nivelul exigențelor).

Având în vedere cele expuse, se va face referință la aspectele transversale, care vizează activitatea tuturor instituțiilor din domeniul administrat de Ministerul Afacerilor Interne, și anume: i) managementul resurselor umane în domeniul afacerilor interne; ii) capacitatea sistemului de a menține un corp de angajați integri și incoruptibili; și iii) gradul de digitalizare a serviciilor prestate în domeniul afacerilor interne și managementului tehnologiilor informaționale și a comunicațiilor electronice.

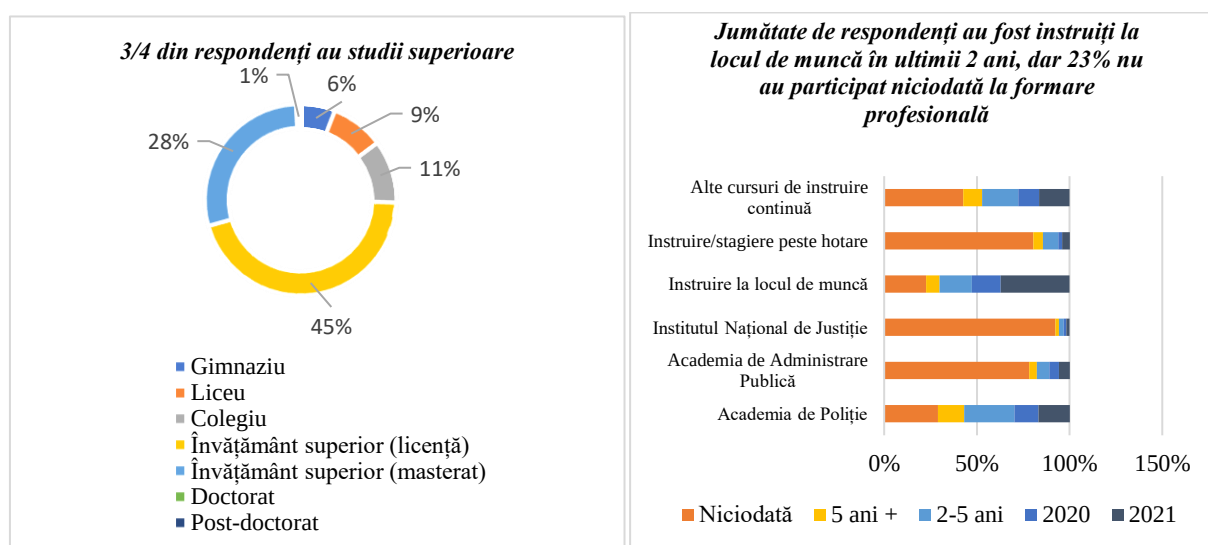
Efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne, al autorităților administrative și al instituțiilor din subordinea acestuia este constituit din 8 628 (46%) de ofițeri; 7 928 (44%) de subofițeri, 1 487 (8,6%) de salariați civili și 167 (1,2%) de funcționari publici, iar numărul funcțiilor vacante pe întreg sistemul Ministerului Afacerilor Interne la data de 31 decembrie 2021 constituia 2 146 de unități sau 11,8% din efectiv (2 029 de unități sub moratoriu).

Rata de fluctuație, în ansamblu constituie 54% din angajați, motivele fiind: salariul nesatisfăcător; lipsa posibilităților de creștere în carieră într-un termen la care se așteaptă angajatul; mediul de muncă cu risc sporit pentru viață și sănătate; suprasolicitarea la locul de muncă etc.

Ținând cont de faptul că fluctuația de personal se referă în mare parte la personalul cu o vechime în muncă de până la 5 ani, necesitatea de angajare, în special în funcțiile cu statut special, persistă continuu.

În același timp, sondajul angajaților din domeniul afacerilor interne, efectuat în anul 2021, denotă faptul că 74% din numărul de angajați intervievați au studii superioare – cel puțin licență. Ceilalți 26% au absolvit gimnaziul, liceul sau colegiul. Instituția de învățământ care, în mod tradițional, asigură cu cadre sistemul afacerilor interne este Academia „Ștefan cel Mare”. Disciplinele de licență în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” sunt dreptul și administrarea

publică, pe care aceasta le acoperă la fel ca și orice altă instituție de învățământ superior. Totuși, din punct de vedere instituțional, Academia „Ștefan cel Mare” este o instituție în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care, spre deosebire de alte instituții de învățământ superior, nu beneficiază de regimul de autogestiune financiară. Sustenabilitatea financiară a instituției se asigură prin dotările pentru studenții „bugetari” (615 absolvenți în ultimii 5 ani) care, în schimbul învățământului gratuit, se obligă să lucreze cel puțin 5 ani în sistemul afacerilor interne. Pe de altă parte, pentru a accede la profesia de polițist sunt suficiente cursurile de formare inițială pe o durată de patru luni. O particularitate a formării profesionale în domeniul poliției este că absolvenții cursului sunt angajați ai sistemului afacerilor interne încă din momentul înmatriculării, iar la absolvire primesc gradul de ofițer, sau după caz, gradul de subofițer.

Sursă: Chestionarul angajatului Ministerului Afacerilor Interne (2021)

Situația descrisă mai sus conduce la următoarea anomalie: deși, în scopul exercitării funcțiilor de serviciu pentru un anumit contingent de angajați (agenți de circulație, pompieri), gradul de ofițer nu reprezintă o condiție de accedere în profesie, sistemul produce în mod mecanic un excedent de ofițeri, strangulând cererea pentru cursurile de formare profesională pentru subofițeri. Mai mult decât atât, cererea mică pentru cursurile de formare profesională este suprimată și de cerințele înalte la admitere impuse de comisia medicală. În consecință, din 430 de studenți de perspectivă doar 150 sunt considerați apti să se înmatriculeze, ceea ce se răsfrânge negativ asupra mediei academice la admitere. Cu referire la studiile superioare, există un vacuum în ceea ce privește formarea profesională a ofițerilor de investigație și a criminaliștilor.

O altă particularitate a sistemului afacerilor interne ține de faptul că, în mod practic, aproape fiecare instituție subordonată Ministerului Afacerilor Interne dispune de propriul său centru de instruire: în domeniul poliției există Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii (parte din Academia „Ștefan cel Mare”); în domeniul asigurării ordinii publice există Centrul de instrucție subordonat IGC; în domeniul poliției de frontieră funcționează Centrul de Excelență în Securitatea

Frontierei; în domeniul situațiilor excepționale există Centrul republican de instruire (cu statut de direcție). Ținând cont de mobilitatea personalului în cadrul sistemului afacerilor interne, apare întrebarea, dacă acest nivel de specializare a centrelor de instruire este congruent cu cerințele sistemului.

„Toleranța zero” față de fenomenul corupției în rândul personalului, constituie o prioritate pentru Ministerul Afacerilor Interne. Cu toate acestea, datele Barometrului Opiniei Publice²¹ (sondaj național realizat bianual în Republica Moldova de circa 20 de ani), din luna iunie a anului 2021, arată tendința negativă a gradului de încredere a respondenților în poliție, atestându-se o diminuare cu aproximativ 10%: de la 41% în octombrie 2020²² la 30,9% în iunie 2021.

Persistența corupției în sistemul afacerilor interne este confirmată și de studiile și evaluările desfășurate intern, în special de analiza cauzelor penale pornite în privința personalului Ministerului Afacerilor Interne în perioada anilor 2019-2021.

Analiza cazurilor de corupție, începând cu anul 2019,²³ instrumentate atât de Procuratura Anticorupție, cât și de Centrul Național Anticorupție și de Serviciul protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – SPIA), demonstrează următoarea distribuție a infracțiunilor de corupție în sistemul afacerilor interne.

Categoria infracțiunii	2019	2020	2021
Corupere pasivă (art. 324 CP)	53	60	80
Abuz de putere (art. 327 CP)	30	12	9
Trafic de influență (art. 326 CP)	23	15	13

Analiza datelor expuse remarcă o înrăutățire a situației în partea ce ține de comiterea infracțiunilor de corupere pasivă de la 30,63% în anul 2019 la 35,92% în anul 2020 și la un procentaj de 38,83%, înregistrat în anul 2021.

De asemenea, din perspectiva subiecților infracțiunilor și apartenenței lor departamentale s-a atestat că instituția cu cel mai înalt nivel de risc este Inspectoratul Național de Securitate Publică (în continuare – INSP) al IGP.

Totodată, numărul în creștere a cazurilor de corupere înregistrate se datorează și implicării active în documentarea unor astfel de cazuri de către autoritățile anticorupție, inclusiv de către subdiviziunea specializată SPIA.

În același timp, s-au diminuat cazurile de trafic de influență (art. 326 CP) și abuz de putere (art. 327 CP), care reprezintă 17,34% (6,93% pentru anul 2020 și 5,2% pentru anul 2021) și, respectiv, 13,29% (8,38% pentru anul 2020 și 6,31% pentru anul 2021). Evaluările interne arată că funcția și postul în care își desfășoară activitatea un funcționar public influențează cel mai mult gradul de vulnerabilitate la corupție.

²¹ <https://ipp.md/2021-07/barometrul-opinii-publice-iunie-2021/>.

²² https://ipp.md/wp-content/uploads/2020/10/BOP_10.2020.pdf.

²³ Date statistice privind cauzele penale intentate în privința personalului Ministerului Afacerilor Interne prezentate de către SPIA al Ministerului Afacerilor Interne (2019-2021).

Analizele efectuate au identificat tendința tot mai accentuată a angajaților INSP de a folosi situația de serviciu în interes personal și material, fiind prejudiciat interesul public și drepturile cetățenilor.

Ca urmare a implementării Planului sectorial de acțiuni anticorupție în domeniul asigurării ordinii publice pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 597/2018, nivelul de realizare și impactul acțiunilor anticorupție au fost estimate drept satisfăcătoare, însă, în pofida eforturilor depuse de către Ministerul Afacerilor Interne în vederea consolidării climatului de integritate instituțională, mai rămân multiple probleme care urmează a fi rezolvate.

Performanța instituțiilor din sistemul afacerilor interne depinde într-o mare măsură de accesul instantaneu la bazele de date în format electronic și de comunicațiile electronice securitizate. De asemenea, la exercitarea atribuțiilor de serviciu angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne apelează la bazele de date externe, inclusiv la cele gestionate de Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Inspectoratul Național de Probațiune, Administrația Națională a Penitenciarelor, Serviciului Vamal și, într-un sens mai larg, – la resursele informaționale de bază (Registrul de stat al populației, Registrul de stat al unităților de drept, Registrul de stat al vehiculelor) și la alte resurse informaționale de stat.

Estimativ, există cel puțin 16 registre, gestionate de actori externi, care sunt accesate de angajații sistemului afacerilor interne. La acestea se adaugă și sistemele informaționale automatizate, gestionate nemijlocit de autoritățile administrative subordonate Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv Serviciul Tehnologii Informaționale, în calitate de instituție specializată de suport, care gestionează sistemele informaționale-cheie atât pentru activitatea Ministerului Afacerilor Interne, cât și pentru alte organe de drept, precum: Sistemul informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”; Sistemul informațional automatizat „Registrul de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții”; Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al accidentelor rutiere”; Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor; Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului” și Sistemului informațional automatizat „Registrul dactiloscopic”. În cadrul IGPF se utilizează Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, iar în cadrul IGM – Sistemul informațional automatizat „Migrație și azil”.

Cu toate acestea, pentru exercitarea eficientă a competențelor autorităților și instituțiilor din sistemul afacerilor interne în domeniul TIC, una din priorități constă în integrarea sistemelor informaționale deținute cu platforma de interoperabilitate (MConnect) care va asigura efectuarea unui schimb operativ de date cu alte resurse informaționale de stat, dar și condiții tehnice necesare realizării schimbului de date (conform cerințelor Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârii Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)).

O vulnerabilitate sistemică ține de faptul că în majoritatea absolută a cazurilor (circa 90%) soluțiile tehnice sunt elaborate de proiectanți externi, care,

contractual, se obligă să asigure menținerea și deservirea sistemelor informaționale automatizate implementate. Preferabil ar fi ca soluțiile respective să fie livrate către instituțiile din sistemul afacerilor interne împreună cu cheile de acces, astfel încât Ministerul Afacerilor Interne să poată asigura cu forțe proprii menținerea și dezvoltarea sistemelor informaționale automatizate. Estimativ, contractarea directă a unei echipe de specialiști în domeniul TIC ar permite economisirea a 2/3 din bugetul Ministerului Afacerilor Interne destinat serviciilor de mentenanță, precum și o protecție mai bună a datelor.

Referitor la segmentul prestării serviciilor publice și gestionării sistemelor informaționale, în anul 2022 Nomenclatorul integrat al serviciilor publice administrative²⁴ cuprindea 688 de servicii, dintre care 62 (9% din numărul total de servicii) sunt prestate de instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Dintre acestea, până la finele anului 2021, doar 13 servicii erau digitalizate.

Concomitent, ghișeul unic al actelor permissive emise de instituțiile publice din Republica Moldova cuprinde 130 de licențe, certificate și autorizații, dintre care 9 se eliberează de Ministerul Afacerilor Interne (serviciile de pază și securitate, autovehicule speciale și regimul de utilizare a armelor).

Drept concluzie la domeniul respectiv se menționează că implementarea pe termen lung a sistemului de servicii TIC propus va aduce beneficii atât întreg domeniului afacerilor interne, cât și cetățenilor țării, străinilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova, mediului de afaceri etc.

În acest context, viitorul sistem de servicii TIC va maximiza utilizarea datelor și serviciilor guvernamentale prestate în beneficiul cetățenilor, va oferi oportunități și posibilități de digitalizare la nivel național, prin adoptarea unei arhitecturi instituționale adaptate la standardele informaticii și securității cibernetice.

III. VIZIUNEA STRATEGICĂ

Viziunea de dezvoltare strategică a sistemului afacerilor interne până în anul 2030 este aliniată la Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030 și prevede asigurarea unui sistem de drept democratic și funcțional, bazat pe drepturile universale ale omului, demnitatea umană, aplicarea legii, protejarea interesului legitim al cetățeanului și prestarea serviciilor de calitate. Aceste deziderate vor asigura reducerea violenței în familie și în societate, a vulnerabilităților în fața amenințărilor și a riscurilor de toate tipurile, vor spori securitatea funcționării infrastructurilor și sistemelor critice, astfel încât cetățenii, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie, să se simtă protejați și să-și poată realiza pe deplin potențialul uman.

Pentru a-și atinge obiectivele propuse până în anul 2030, Ministerul Afacerilor Interne se va concentra pe prestarea unor servicii de calitate cetățenilor, devenind un furnizor de securitate regională, prin introducerea în activitatea cotidiană a conceptului de securitate europeană, care va reduce oportunitățile de

²⁴ Nomenclatorul integrat al serviciilor publice administrative și a Listei evenimentelor de viață asociate acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 670/2020.

evoluare a coridoarelor de import-export a criminalității, accentul fiind pus și pe dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională în acest sens.

De asemenea, în perioada respectivă, elementul de bază pentru Ministerul Afacerilor Interne îl va constitui transformarea individuală (a angajatului), care se va axa pe indicatorul-cheie de performanță (KPI), pentru a măsura integritatea, etica și conduita profesională ale angajaților, precum și pe reproiectarea pregătirii profesionale și a specializării personalului pe tot parcursul activității, pe asigurarea condițiilor de muncă decente pentru toți, crearea unor pachete motivaționale variate și o protecție socială echitabilă, care să contribuie la creșterea performanței angajaților, dezvoltarea unor grupuri-țintă, al căror scop îl va constitui managementul transversal bazat pe analize inteligente prin crearea unui mediu de securitate sigur, accesibil și durabil.

IV. OBIECTIVE GENERALE ȘI DIRECȚII PRIORITARE DE INTERVENȚIE

Pentru atingerea scopului SDDAI 2022-2030 – sporirea gradului de siguranță a tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie, politica de dezvoltare a afacerilor interne se va axa pe următoarele subdomenii de activitate:

- ordine și securitate publică;
- prevenire și combatere a criminalității;
- control al armelor de calibru mic și al armamentului ușor;
- management al frontierei;
- migrație și azil;
- integrare etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate;
- protecție civilă și situații excepționale;
- formare profesională, integritate și digitalizare (subdomeniu transversal).

Reieșind din respectivele subdomenii de activitate, implementarea SDDAI 2022-2030 se va realiza prin intermediul următoarelor obiective generale și direcții prioritare de intervenție:

1. Subdomeniul ordine și securitate publică

Obiectivul general nr. 1. Siguranță sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice

Realizarea acestui obiectiv va contribui la atingerea unor rezultate tangibile, orientate asupra societății, prin sporirea percepției de siguranță generală în țară și creșterea nivelului de încredere a societății în Poliție. Totodată, realizarea obiectivului va contribui esențial la diminuarea numărului persoanelor din grupurile vulnerabile care nu se simt în siguranță în locurile publice.

Direcții prioritare de intervenție:

- 1) Sporirea capacităților de patrulare și reacționare operativă;
- 2) Asigurarea unui răspuns prompt la apelurile de urgență;
- 3) Asigurarea autorităților de aplicare a legii cu personal, logistică și infrastructură;

- 4) Distribuirea uniformă a resurselor instituționale la nivel regional;
- 5) Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară la nivel național.

Obiectivul general nr. 2. Serviciile de ordine și securitate publică aliniate la principiile drepturilor omului

Asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale reprezintă o prioritate-cheie pentru autoritățile din cadrul sistemului afacerilor interne. În acest context, obiectivul va proiecta soluții și rezultate direcționate spre reducerea cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății și privațiunea ilegală de libertate.

Direcții prioritare de intervenție:

- 1) Prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului în interacțiunea cu serviciile de ordine și securitate publică, precum și pe durata aflării în custodia serviciilor de ordine publică;
- 2) Fortificarea capabilităților de prevenire și combatere a discriminării, discursului de ură, precum și a infracțiunilor motivate de prejudecată, cu accent sporit pe respectarea principiilor de imparțialitate și obiectivitate;
- 3) Perfecționarea procedurilor de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc, cu accent sporit pe respectarea principiului proporționalității;
- 4) Preluarea practicilor și conformarea la standardele internaționale a procedurilor privind aplicarea măsurilor privative și neprivative de libertate;
- 5) Facilitarea accesibilității persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la sediile structurilor de ordine și securitate publică, precum și la serviciile de informare și comunicare.

Obiectivul general nr. 3. Siguranță rutieră sporită pe drumurile publice

Traficul rutier în Republica Moldova prezintă riscuri mari pentru viața și sănătatea populației, iar accidentele rutiere sunt principala cauză a deceselor și traumatismelor în rândul persoanelor angajate în trafic. În acest sens, realizarea acestui obiectiv va contribui la diminuarea numărului persoanelor decedate în urma accidentelor de circulație rutieră, inclusiv diminuarea constantă a numărului accidentelor rutiere.

Direcții prioritare de intervenție:

- 1) Stabilirea modului de efectuare a testării antidrog a conducătorilor de vehicule bănuți de consum de alcool, consum de droguri, etnobotanice, analogi ai acestora și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate;
- 2) Stabilirea condițiilor tehnice pentru vehiculele care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale pentru a fi admise în circulație pe drumurile publice;
- 3) Completarea cerințelor generale de echipare a vehiculelor cu regim prioritar de circulație și a vehiculelor speciale;

4) Simplificarea mecanismelor de constatare a contravențiilor din domeniul circulației rutiere;

5) Înăsprirea sancțiunilor și a pedepselor, inclusiv recidiva pentru încălcările admise în traficul rutier;

6) Asigurarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la încălcările în traficul rutier;

7) Dezvoltarea procedurilor de fixare digitalizată a accidentelor rutiere, prin lărgirea spectrului de date colectate de la fața locului și înregistrarea acestora în sistemele informaționale (CADAS).

8) Dezvoltarea soluțiilor IT în domeniul circulației rutiere;

9) Asigurarea unei educații timpurii privind siguranța rutieră, bazată pe o analiză a riscurilor, a grupurilor-țintă și a categoriilor de vârstă vulnerabilă.

2. Subdomeniul prevenirea și combaterea criminalității

Obiectivul general nr. 4. Instrumente și mecanisme de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile

Tehnologia informațională a evoluat extrem de mult în ultimul deceniu, implicit au evoluat și metodele de comitere a diferitor infracțiuni utilizând tehnologiile informaționale.

Realizarea obiectivului va contribui la consolidarea cadrului normativ și a capacităților instituționale de evaluare a riscurilor, de prevenire și combatere a criminalității cibernetice, inclusiv prin implementarea standardelor prevăzute de Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, încheiată la Lanzarote, la 25 octombrie 2007, de Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta, la 23 noiembrie 2001, de cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția privind criminalitatea cibernetică, adoptată la Budapesta, la 2 februarie 2001.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;

2) Fortificarea capacităților și instituirea mecanismelor eficiente de prevenire și combatere a criminalității informatice, precum și diminuarea numărului infracțiunilor comise în mediul online;

3) Consolidarea capacităților de expertiză criminalistică în domeniul cibernetic;

4) Instruirea specifică a angajaților autorităților de aplicare a legii cu privire la metodele noi de investigare a infracțiunilor cibernetice și conexe.

Obiectivul general nr. 5. Grupurile și organizațiile criminale cu grad sporit de risc identificate și neutralizate

Criminalitatea organizată continuă să evolueze în ultimii ani, prezentând o proiecție de dezvoltare îngrijorătoare pentru instituțiile de aplicare a legii.

În acest context, este esențială intensificarea activităților în vederea dezmembrării structurilor de criminalitate organizată, cu accent pe grupurile care

prezintă un risc mai ridicat pentru securitate și persoanele din eşaloanele superioare ale organizațiilor infracționale.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;

2) Implementarea eficientă a mecanismelor de protejare a victimelor grupărilor criminale și de recuperare a prejudiciului;

3) Dezvoltarea soluțiilor IT pentru accelerarea schimbului de informații, colectarea de date, analiză și suport decizional în cadrul activității speciale de investigații, urmăririi penale și condamnărilor pronunțate în cauzele de criminalitate organizată;

4) Consolidarea capacităților de expertiză criminalistică;

5) Modernizarea sistemelor informaționale privind informațiile criminalistice și criminologice și cazierile judiciare, inclusiv asigurarea interoperabilității acestora cu sistemele de informații partajate la nivel național și internațional;

6) Consolidarea cooperării internaționale privind prevenirea și combaterea criminalității organizate;

7) Dezvoltarea abilităților angajaților care activează în instituțiile de resort responsabile de combaterea crimei organizate.

Obiectivul general nr. 6. Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane

Cele mai specifice probleme identificate de autorități în exercițiul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane sunt capacitatea redusă de identificare a formelor de recrutare/exploatare online, lipsa serviciilor și asistenței specializate destinate victimelor pe termen lung, nivelul slab de cooperare dintre diferiți actori implicați în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (TFU), precum și sistemul național de referire a victimelor către serviciile specializate care este slab dezvoltat.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;

2) Consolidarea capacităților instituționale de identificare a formelor și metodelor de recrutare și exploatare online;

3) Instituirea și dezvoltarea platformelor digitale de raportare a cazurilor de exploatare a copiilor în mediul online;

4) Intensificarea măsurilor de informare și sensibilizare în vederea prevenirii traficului de ființe umane;

5) Fortificarea cooperării interinstituționale și internaționale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane;

6) Consolidarea capacităților instituționale de identificare și protecție a victimelor traficului de ființe umane;

7) Ajustarea procedurilor de investigare, colectare și evaluare a informațiilor cu accent pe culegerea datelor dezagregate și pe utilizarea acestora în procesul de analiză a fenomenului;

8) Instruirea specifică a angajaților axată pe metodele de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procedee avansate de exercitare a urmăririi penale în cauzele de trafic de ființe umane, inclusiv de copii, precum și respectarea drepturilor și intereselor victimelor traficului.

Obiectivul general nr. 7. Abordare multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează viața și proprietatea persoanei

Infracțiunile care atentează la viața, sănătatea și proprietatea persoanei rămân în topul infracțiunilor comise an de an, iar lipsa unor intervenții și soluții inovative generează riscuri pentru integritatea și libertatea individuală, viața economică și socială a cetățenilor.

Implementarea acestui obiectiv va asigura reducerea în continuare a numărului de infracțiuni ce atentează la viața și sănătatea persoanei, precum și a infracțiunilor contra patrimoniului.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Dezvoltarea instrumentelor și softurilor inteligente pentru a sprijini investigarea infracțiunilor și căutarea infractorilor;

2) Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmăririle penale și condamnările realizate în cazurile infracțiunilor de spălare de bani și investigațiile financiare paralele;

3) Utilizarea instrumentelor și a soluțiilor informatice în analiza tranzacțiilor și a fluxurilor financiare;

4) Asigurarea instruirii specifice a angajaților autorităților de aplicare a legii privind cele mai bune practici în materie de investigații transfrontaliere.

Obiectivul general nr. 8. Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite

Punerea în aplicare a obiectivului va contribui la descurajarea criminalității legate de droguri, asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane, stabilitate, securitate socială și sensibilizare a publicului larg.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene;

2) Instituirea mecanismului și reglementarea competenței material-procesuală a Poliției de efectuare a testării antidrog a persoanelor bănuite de consumul drogurilor;

3) Sporirea controlului asupra circulației substanțelor stupefiante, psihotrope, precursorilor, analogilor, precum și a etnobotanicelor;

4) Introducerea sub controlul statului a noilor substanțe stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora identificate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și stabilirea cantităților limită ale acestora, depistate în circulație ilegală;

5) Prevenirea și combaterea eficientă a traficului ilicit de droguri, îndeosebi cel realizat prin intermediul internetului, darknet-ului, platformelor de comunicare

socială, plăților online, inclusiv a criptomonedelor, precum și a comunicării digitale criptate;

6) Fortificarea capacităților naționale de documentare și de structurare a rețelelor infracționale specializate în traficul ilicit de droguri.

3. Subdomeniul controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor

Obiectivul general nr. 9. Proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor de calibru mic și al armamentului ușor

Realizarea obiectivului va contribui la sporirea capacităților statului în domeniul controlului armelor și munițiilor din circuitul civil, inclusiv prin prevenirea și combaterea traficului de arme de calibru mic, armament ușor, componente esențiale ale acestora și muniții aferente.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;

2) Dezvoltarea și operaționalizarea Punctului național focal în domeniul armelor de foc și munițiilor;

3) Dezvoltarea și extinderea funcționalității Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”;

4) Intensificarea activităților de sensibilizare a societății privind predarea benevolă a armelor deținute ilegal;

5) Facilitarea cooperării și a schimbului de informații;

6) Modernizarea infrastructurii de depozitare a armelor și munițiilor pentru a preveni riscurile de deturnare și acces neautorizat.

4. Subdomeniul managementul frontierei

Obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitate redusă a frontierei de stat bazată pe o cunoaștere deplină a situației

Identificarea timpurie a riscurilor și a vulnerabilităților va permite concentrarea atenției asupra domeniilor critice și respectiv utilizarea eficientă a resurselor în beneficiul statului și al comunității.

Pe termen mediu, asigurarea coerenței între componentele sistemului de coordonare a securității frontaliere va permite folosirea coordonată și eficientă a resurselor.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Dezvoltarea capacităților instituționale de analiză a riscurilor, precum și de gestionare a informațiilor;

2) Asigurarea în timp real a unei imagini comprehensive a situației la frontiera de stat;

3) Implementarea tehnologiilor de ultimă generație în controlul și supravegherea frontierei de stat;

4) Asigurarea capacității de reacție adecvate la amenințări, susținute de resurse administrative și tehnice, precum și de resurse umane profesionale.

Obiectivul general nr. 11. Frontieră de stat sigură, securizată și funcțională

Rezultatul scontat al implementării acestui obiectiv general ține de reducerea semnificativă a contrabandei, a migrației ilegale și a altor acțiuni ilicite la frontiera de stat, precum și facilitarea trecerii legitime a frontierei de către persoane și vehicule.

În ansamblu, realizarea acestui obiectiv general va contribui la creșterea siguranței cetățeanului, precum și la consolidarea statutului Republicii Moldova de furnizor de securitate și partener de încredere în gestionarea frontierelor externe ale Uniunii Europene.

Direcții prioritare de intervenție:

- 1) Fortificarea capacităților de control al frontierei de stat în vederea prevenirii și combaterii acțiunilor ilicite;
- 2) Creșterea capacității instituționale de gestionare a crizelor la frontiera de stat;
- 3) Fluidizarea traficului la frontiera de stat și garantarea respectării intereselor legitime ale persoanelor
- 4) Dezvoltarea infrastructurii la frontiera de stat și a condițiilor de muncă;
- 5) Aplicarea mecanismelor eficiente de control a calității.

5. Subdomeniul migrație și azil

Obiectivul general nr. 12. Flux migrațional reglementat în beneficiul țării și al migrantului

Implementarea obiectivului va aduce valoare adăugată și beneficii atât țării, cât și migrantului. Din perspectiva țării se urmărește de a avea un flux migrațional reglementat și controlat, atât sub aspect instituțional, cât și sub aspect operațional.

Totodată, se urmărește consolidarea mecanismului instituțional privind reglementarea admisiei, a supravegherii străinilor, în vederea prevenirii și combaterii șederii ilegale, precum și a măsurilor îndepărtării acestora în scopul asigurării securității naționale, ordinii și securității publice

Direcții prioritare de intervenție:

- 1) Perfecționarea cadrului normativ în materie de admisie, reglementarea șederii și îndepărtarea străinilor, implicit alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;
- 2) Consolidarea capacităților instituționale și operaționale ale Inspectoratului General pentru Migrație;
- 3) Fortificarea capacităților instituționale de prevenire și combatere a șederii ilegale a străinilor, inclusiv îndepărtarea acestora de pe teritoriul țării.

Obiectivul general nr. 13. Sistemul de azil consolidat și ajustat la standardele UE și cele internaționale.

Obiectivul are drept scop, asigurarea unui sistem de azil național eficient și echitabil, capabil să garanteze condiții adecvate de recepție și asistență pentru solicitanții unei forme de protecție, în conformitate cu bunele practici europene și angajamentele asumate pe plan internațional. Totodată, obiectivul va contribui la implementarea unor proceduri unitare de examinare a cererilor de azil.

Direcții prioritare de intervenție:

- 1) Alinierea sistemului de azil la acquis-ul Uniunii Europene și la normele internaționale;
- 2) Uniformizarea procedurilor de examinare a cererilor de azil;
- 3) Îmbunătățirea condițiilor de recepție și asistență pentru solicitanții de azil;
- 4) Consolidarea mecanismelor de prevenire și reducere a cazurilor de apatridie.

6. Subdomeniul integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate

Obiectivul general nr. 14. Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor strămutate, asigurând un nivel de trai decent pentru fiecare și contribuind la dezvoltarea economică și cea socială a țării

Rezultatul scontat al acestui obiectiv vizează integrarea eficientă și sustenabilă a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate, astfel încât, Republica Moldova să devină un spațiu sigur de incluziune și diversitate.

Direcții prioritare de intervenție:

Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor strămutate se va realiza prin următoarele direcții:

- 1) Îmbunătățirea serviciilor de consiliere privind sistemul de integrare disponibil la nivel național;
- 2) Îmbunătățirea nivelului de incluziune socială, cu accent pe nevoile specifice ce derivă din criteriile de gen, vârstă, mediu de reședință și statut socioeconomic;
- 3) Crearea unui mediu favorabil pentru accesul pe piața muncii și dezvoltarea antreprenorială;
- 4) Asigurarea accesului echitabil la servicii și asigurări medicale
- 5) Protejarea diversității culturale și garantarea accesului la măsuri dedicate incluziunii socioculturale
- 6) Îmbunătățirea accesului la servicii educaționale și eficientizarea integrării în sistemul de învățământ național prin programe de sprijin și de adaptare;
- 7) Asigurarea accesului echitabil la fondul de locuințe, cu accent sporit privind garantarea dreptului la locuințe decente a persoanelor social vulnerabile.

7. Subdomeniul protecție civilă și situații excepționale

Obiectivul general nr. 15. Consolidarea rolului de autoritate în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale

Obiectivul respectiv, are drept scop, revizuirea și îmbunătățirea cadrului normativ de reglementare a activității în domeniile pregătirii, prevenirii și răspunsului în situații de urgență și excepționale în conformitate cu standardele UE și cele internaționale.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Perfecționarea cadrului normativ, inclusiv înlăturarea lacunelor legislative și alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;

2) Asigurarea managementului durabil de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale;

3) Consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională, atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Obiectivul general nr. 16. Măsuri eficiente de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale

Realizarea obiectivului va avea drept rezultat îmbunătățirea gradului de conștientizare a populației privind riscurile majore, reducerea numărului de victime și a pagubelor materiale, precum și creșterea rezilienței comunităților locale.

Totodată, va permite diminuarea presiunii asupra bugetului de stat și va contribui la creșterea calității vieții populației prin reducerea impactului negativ al situațiilor excepționale asupra mediului și economiei.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Dezvoltarea unui sistem funcțional și coerent de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale;

2) Consolidarea mecanismului de informare preventivă;

3) Promovarea și dezvoltarea voluntariatului în domeniul prevenirii situațiilor de urgență și excepționale;

4) Evaluarea continuă a vulnerabilităților și riscurilor situațiilor de urgență și excepționale;

5) Crearea și gestionarea eficientă a tehnologiilor moderne pentru avertizare publică.

Obiectivul general nr. 17. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale

Realizarea acestui obiectiv va contribui esențial la formarea unei culturi de securitate și protecție civilă în rândul populației și la profesionalizarea forțelor de intervenție, în vederea dezvoltării unui sistem rezilient și sustenabil de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale.

În același timp, obiectivul prevede orientarea investițiilor statului, precum și a partenerilor de dezvoltare spre edificarea unui sistem de pregătire care să integreze comunitățile, cetățenii și factorii de răspundere de toate nivelurile, în efortul de apărare a vieții, a proprietății și a mediului împotriva incendiilor și a altor situații de urgență și excepționale.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Creșterea gradului de pregătire al populației, al autorităților administrației publice, al sectorului privat, asociativ și voluntar, în vederea gestionării eficiente a situațiilor de urgență și excepționale;

2) Creșterea calității proceselor educaționale și a capacității de reacție în caz de urgențe;

3) Consolidarea capacităților de instruire practică, prin simulări, aplicații tactice, exerciții naționale și internaționale;

4) Sporirea capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare.

Obiectivul general nr. 18. Capacități de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite

Obiectivul urmărește modernizarea și extinderea capacităților logistice, tehnice și umane ale IGSU și altor structuri implicate, în scopul reducerii timpului mediu de răspuns la situații de urgență și excepționale.

Aceste măsuri vor contribui la salvarea unui număr mai mare de vieți omenești, reducerea pierderilor materiale, creșterea încrederii populației în serviciile de urgență și sporirea capacității de participare a Republicii Moldova în misiuni internaționale de protecție civilă.

Direcții prioritare de intervenție:

1) Îmbunătățirea capacităților operaționale și de răspuns în situații de urgență și excepționale;

2) Dezvoltarea infrastructurii naționale de intervenție;

3) Procurarea de autospeciale și echipamente moderne;

4) Digitalizarea procesului de gestionare a intervențiilor și integrarea într-un sistem de coordonare operațională compatibil cu cerințele europene.

8. Subdomeniul formare profesională, integritate și digitalizare

Dezvoltarea continuă a învățământului din domeniul securității și ordinii publice reprezintă o condiție esențială pentru funcționarea eficientă a instituțiilor de aplicare a legii, în care cetățenii să aibă încredere și respectiv, să se simtă protejați de orice pericol. Realizarea acestui deziderat, desigur implică îmbunătățirea constantă a calității formării profesionale inițiale și continue, axată pe dezvoltarea competențelor și aptitudinilor prevăzute de standardele ocupaționale, care într-un final să asigure acoperirea necesarului de instruire în toate domeniile de activitate ale sistemului afacerilor interne.

Climatul toleranței „zero” la corupție constituie o altă condiție esențială pentru funcționarea eficientă a instituțiilor statului, în cadrul căroră angajarea și promovarea agenților publici necesită să se realizeze exclusiv în bază de merit și integritate profesională. În acest sens, prevenirea și combaterea corupției reprezintă o prioritate-cheie pentru asigurarea integrității instituționale și profesionale în cadrul sistemului afacerilor interne.

Din perspectiva digitalizării, majoritatea informațiilor de interes public și de serviciu din domeniul afacerilor interne sunt gestionate prin intermediul sistemelor informaționale. Cu toate acestea, o prioritate în eficientizarea activității autorităților și instituțiilor din sistemul afacerilor interne, constă în consolidarea capacităților tehnice și organizatorice de a reutiliza informațiile printr-un proces eficient de schimb de date între sistemele informaționale deținute.

Drept urmare, având în vedere impactul subdomeniului formare profesională, integritate și digitalizare asupra întregului sistem al afacerilor

interne, se menționează următoarele **direcții prioritare de intervenție cu caracter transversal pentru toate obiectivele generale ale SDDAI 2022-2030:**

- 1) Perfecționarea procesului de formare profesională și cercetare științifică;
- 2) Cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională și profesională, precum și a climatului toleranței „zero” la corupție;
- 3) Digitalizarea proceselor administrative și a serviciilor publice în domeniul afacerilor interne;
- 4) Creșterea gradului de accesibilitate și interoperabilitate a sistemelor informaționale și a comunicațiilor electronice din domeniul afacerilor interne.

De menționat este faptul că, deși respectivele priorități de intervenție sunt transversale, acestea nu limitează planificarea altor direcții de intervenție aferente subdomeniului formării profesionale, integrității și digitalizării, care să fie specifice doar pentru unele obiective generale ale SDDAI 2022-2030.

V. IMPACTUL

Impactul pe termen lung urmărește mai multe beneficii în folosul cetățeanului, și anume: să genereze mai multă siguranță pentru oameni în toate mediile și situațiile în care aceștia își desfășoară activitățile – acasă, pe stradă, în locurile publice, în traficul rutier sau online, în orice timp de zi sau noapte. Pentru ca impactul să se producă, au fost proiectate intervenții în opt subdomenii de activitate, care vor avea ca efect modernizarea și capacitatea serviciilor în domeniul afacerilor interne, cu accent pe creșterea calității serviciilor prestate și apropierea de societate.

Alinierea tuturor proceselor și procedurilor la cele mai bune practici internaționale, cu respectarea abordării bazate pe drepturile omului, va reduce la minimum eventualitatea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și posibilitatea unor situații în care viața și sănătatea persoanei să aibă de suferit în urma intervențiilor forțelor de ordine. Profesionalismul sporit al angajaților din domeniul afacerilor interne va genera un nivel înalt de mulțumire și satisfacție în rândul societății și, respectiv, vor fi reduse cazurile de abuz în serviciu.

Va fi redus timpul de reacționare la apelurile de urgență, care va spori sentimentul de securitate publică, inclusiv în zonele rurale mai îndepărtate de centrele raionale.

La fel, pornind de la abordarea complexă a segmentului de prevenire și combatere a criminalității, SDDAI 2022-2030 va avea impact direct asupra mediului economic și social, accentul fiind pus, în special, pe combaterea criminalității organizate și a celei informatice, a traficului ilicit de droguri și de ființe umane, precum și a celui de arme și muniții.

Beneficiarii finali, ca urmare a implementării SDDAI 2022-2030, vor fi locuitorii Republicii Moldova care vor locui într-o societate modernă, unde fenomenul criminalității nu va constitui o amenințare a vieții și a bunăstării lor.

Este evident că pentru atingerea impactului sunt necesare schimbări de ordin normativ, funcțional și operațional, la diferite nivele ale administrației de stat. Or,

o performanță sporită a activității autorităților de resort în prevenirea și combaterea criminalității este unul dintre instrumentele care poate garanta atingerea impactului așteptat.

Schimbările climatice contribuie direct la creșterea periodicității și intensității fenomenelor extreme, cum ar fi valurile de căldură și temperaturile extreme, care pot cauza incendii extinse sau precipitații abundente însoțite de inundații la scară largă, acestea având un impact direct asupra economiei, activităților sociale și de mediu. Fenomenele de vreme extremă reduc și creșterea economică a unei zone sau a statului, distrug suprafețele agricole, înrăutățesc condițiile de trai ale populației, favorizează apariția bolilor, inclusiv a celor transmise prin apă și prin alimente.

Respectiv, impactul SDDAI 2022-2030 în subdomeniul situațiilor de urgență și excepționale va spori capacitatea rezilienței țării la situațiile de urgență și excepționale, adaptată la provocările și la riscurile existente, precum și la necesitățile reale ale societății, prin consolidarea capacităților de coordonare, reacționare, conștientizare, informare și transferul tehnologic inovator.

SDDAI 2022-2030, de asemenea, va asigura un management efektiv, eficient și coordonat al frontierei de stat, pentru a avea o frontieră deschisă, bine controlată și securizată, ceea ce va avea ca impact extinderea centurii de siguranță a Uniunii Europene.

Intervențiile planificate pe subdomeniul de activitate a managementului frontierei vor avea impact direct asupra mediului social și economic. Activitățile de prevenire și combatere a criminalității transfrontaliere, migrației ilegale, contrabandarea traficului ilicit de mărfuri și bunuri vor spori gradul de securitate publică și vor asigura trecerea fluxurilor și mijloacelor bănești în zona legală de activitate.

În final, frontiera de stat a Republicii Moldova va deveni locul unde sunt aplicate armonios și integrat resursele umane dedicate, mijloacele eficiente de control al frontierei, inclusiv tehnologiile de ultimă generație, precum și tehnicile și procedeele europene de supraveghere a sectorului verde a frontierei și control în punctele de trecere a frontierei de stat.

În subdomeniul de activitate migrație și azil, impactul va reflecta diminuarea presiunii asupra serviciilor publice dat fiind faptul că o migrație sigură și reglementată aduce beneficii atât țării, cât și migrantului.

În acest sens, vor fi implementate proceduri clare și optime de prestare a serviciilor pentru străini în format on-line în vederea creșterii gradului de satisfacție a beneficiarului solicitant față de serviciile acordate. La fel, pentru creșterea gradului de siguranță a populației vor spori capacitățile de răspuns la nivel național în cazul unui aflus masiv de persoane.

Totodată, intervențiile planificate în domeniul integrării etapizate a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate vor stimula creșterea incluziunii sociale a acestora prin măsuri de sprijin educațional, accesul la servicii medicale, protecție socială și participare comunitară.

Un impact pozitiv ca urmare a implementării SDDAI 2022-2030 va avea și crearea unui corp de angajați profesioniști și integri, bazat pe principiul

responsabilității manageriale și pe delegarea eficientă a atribuțiilor, precum și pe recrutarea, formarea, evaluarea și remunerarea angajaților, efectuate în condiții echitabile și transparente.

Combinate, aceste elemente vor constitui un instrument-cheie de dezvoltare a domeniului afacerilor interne.

VI. INDICATORI DE IMPACT

Progresul privind realizarea obiectivelor generale ale SDDAI 2022-2030 va fi evaluat în baza indicatorilor de impact.

Indicatorii de impact, asigură transpunerea și contribuie la implementarea Țintelor aferente obiectivelor de dezvoltare durabilă din Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030 (atribuite Ministerului Afacerilor Interne).

La calcularea Țintelor intermediare și finale, în procesul de colectare a informațiilor, vor contribui cu statistici oficiale atât autoritatea implementatoare, cât și furnizorii de date/partenerii (incluși în coloana „Sursa informațiilor”).

Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Ordine și securitate publică					
Obiectivul general nr. 1 Siguranță sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice (Ținta națională ODD nr. 16.1.; ODD 16)	Percepția populației privind siguranța (Indicatorul SND nr. 92)	Ministerul Afacerilor Interne Barometrul Opiniei Publice	30,2% (2021)	40%	50%
	Nivelul de încredere al populației în Poliție conform sondajelor Barometrului Opiniei Publice (BOP)	Ministerul Afacerilor Interne Barometrul Opiniei Publice	31% (Sondajul BOP din iunie 2021)	45%	56%
Obiectivul general nr. 2 Serviciile de ordine și securitate publică aliniate principiilor drepturilor omului (Ținta națională ODD nr.5.1; ODD 5)	Numărul cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere, depășirea atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății, constrângerea de a face declarații, privațiunea ilegală de libertate (art.166 ¹ , 328, 151, 152, 309, 166 CP)	Ministerul Afacerilor Interne	24	20	16
Obiectivul general nr. 3 Siguranță rutieră sporită pe drumurile publice (Ținta națională ODD nr.11.2; ODD 11)	Numărul de decese cauzate de accidente rutiere la 100 de mii de populație, diminuat cu 50 % (Indicatorul SND nr. 25)	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	10,3 (2019)	7,3	5,1
	Rata accidentelor rutiere la 100 mii populație, diminuată cu 28%	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i>	98 (2021)	80	70

	(Indicatorul SND nr. 24, Indicatorul ODD nr. 11.2.1.1)	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale			
Prevenirea și combaterea criminalității					
Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Obiectivul general nr. 4 Instrumente și mecanisme de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile (Ținta națională ODD 3.5; ODD 3.)	Rata ordinelor anulate de sistare a accesului la paginile web în raport cu numărul ordinelor emise în acest sens	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Serviciul de Informații și Securitate	-	conform datelor disponibile la 31.12.2025	Cel mult 10%
Obiectivul general nr. 5 Grupurile și organizațiile criminale cu grad sporit de risc identificate și neutralizate	Numărul grupurilor și organizațiilor criminale anihilate în raport cu cele documentate	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Serviciul Vamal; Centrul Național Anticorupție; Serviciul de Informații și Securitate	50%	55%	60%
Obiectivul general nr. 6 Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane și de copii (Ținta națională ODD nr.16.2.; ODD 16)	Numărul de victime ale traficului de ființe umane la 100 mii populație (Indicator de monitorizare ODD nr.16.2.2)	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Serviciul de Informații și Securitate; Serviciul Vamal; Procuratura Generală; Centrul Național Anticorupție	7,0 (2018)	4,5	3,5
Obiectivul general nr. 7 Abordare multidimensională a	Numărul de victime ale omorului intenționat la 100 de mii de populație	Ministerul Afacerilor Interne	6,7 (2016)	5,7	4,7

fenomenului infracționalității Țintele naționale ODD 11.7; 16.1; ODD 11; 16)	(Indicatorul SND nr. 90, Indicatorul ODD nr. 16.1.1; 16.1.2)	Furnizori de date/Parteneri: Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării			
Obiectivul general nr. 8 Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite	Numărul substanțelor stupefiante, psihotrope și analogilor acestora identificate	Ministerul Afacerilor Interne Furnizori de date/Parteneri: Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Procuratura Generală; Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	39 substanțe noi (2017)	58	117
Controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor					
Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Obiectivul general nr. 9 Proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor de calibru mic și al armamentului ușor (Ținta națională ODD 16.4.2; ODD 16.)	Numărul de infracțiuni comise cu aplicarea și folosirea armei	Ministerul Afacerilor Interne Furnizori de date/Parteneri: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;	-	71,4 de infracțiuni (valoarea de referință reprezintă media anilor 2020-2024)	64,2 de infracțiuni (ținta reprezintă media anilor 2026-2030)
	Numărul incidentelor comise cu aplicarea și folosirea armei	Ministerul Finanțelor; Serviciul de Informații și Securitate;	-	179,8 de incidente (valoarea de referință reprezintă media anilor 2020-2024)	161,8 de incidente (ținta reprezintă media anilor 2026-2030)
	Numărul armelor predate benevol	Procuratura Generală; Centrul Național Anticorupție	-	117,2 de arme (valoarea de referință reprezintă	128,9 de arme (ținta reprezintă media anilor 2026-2030)

				<i>media anilor 2020-2024</i>	
Managementul frontierei					
Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Obiectivul general nr. 10 Vulnerabilitate redusă a frontierei de stat bazată pe o cunoaștere deplină a situației <i>(Țintele naționale ODD 16.1; 16.4.1; 16.4.2; Indicator de monitorizare ODD 16.1.4.; ODD 16)</i>	Rata cazurilor depistate în raport cu numărul total de evenimente înregistrate	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Externe; Serviciul Vamal	80% (2021)	84%	88%
Obiectivul general nr. 11 Frontieră de stat sigură, securizată și funcțională	Nivelul de încredere al populației în Poliția de Frontieră conform sondajelor Barometrului Opiniei Publice (BOP)	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Barometrul Opiniei Publice (BOP)	31,9% <i>(BOP 2021)</i>	36%	40%
Migrație și azil					
Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Obiectivul general nr. 12 Flux migrațional reglementat în beneficiul țării și al migrantului <i>(Țintele naționale ODD 10.7; 16.3; Indicator de monitorizare ODD 16.3.2.1; ODD 10, 16)</i>	Gradul de satisfacție al beneficiarilor de servicii publice în domeniul migrației	Ministerul Afacerilor Interne <i>(chestionarul online privind evaluarea calității serviciilor; disponibil pe pagina web oficială a IGM)</i>	0%	56% <i>(media disponibilă de la lansarea serviciului)</i>	80% <i>(media anilor 2026-2030)</i>
Obiectivul general nr. 13 Sistemul de azil consolidat și ajustat la standardele UE și cele internaționale <i>(Ținta națională ODD 10.7; ODD 10)</i>	Numărul serviciilor noi acordate solicitanților de azil <i>(Condițiile materiale de recepție; Accesul la servicii medicale)</i>	Ministerul Afacerilor Interne	0 (servicii)	2 (servicii)	4 (servicii)
Integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate					

Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Obiectivul general nr. 14 Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor strămutate, asigurând un nivel de trai decent pentru fiecare și contribuind la dezvoltarea economică și cea socială a țării	Numărul străinilor consiliați privind sistemul de integrare disponibil	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Muncii și Protecție Sociale; Ministerul Culturii; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Ministerul Educației și Cercetării; Biroul Național de Statistică	-	5000 <i>(Străini consiliați prin intermediul centrelor de integrare din cadrul Inspectoratului General pentru Migrație)</i>	15000 <i>(Străini consiliați până la 31.12.2027 prin intermediul centrelor de integrare din cadrul Inspectoratului General pentru Migrație)</i>
Protecție civilă și situații excepționale					
Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
Obiectivul general nr. 15 Consolidarea rolului de autoritate în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale	Numărul actelor normative elaborate și aprobate	Ministerul Afacerilor Interne	-	10	21
Obiectivul general nr. 16 Măsuri eficientizate de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale <i>(Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13)</i>	Gradul de conștientizare a populației privind pericolele situațiilor excepționale, în creștere cu 3 p.p.	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Mediului; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Justiției;	64% <i>(persoane instruite/informate din 2.626.588 populație cu reședință obișnuită, la începutul anului 2021)</i>	67%	70%

		Biroul Național de Statistică; Autoritățile administrației publice locale			
Obiectivul general nr. 17 Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale <i>(Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13)</i>	Gradul de pregătire a angajaților IGSU și a categoriilor de populație, în creștere cu 4%	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Autoritățile administrației publice locale	11% angajați (anul 2021)	36% angajați	40% angajați
	Nivelul de completare a rezervelor de stat și de mobilizare asigurat în proporție de 90 %		60% populație	76% populație	80% populație
			41%	65%	90%
Obiectivul general nr. 18 Capacități de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite <i>(Țintele naționale ODD 1.5; 11.5, 13.1; ODD 1, 11, 13)</i>	Timpul mediu de intervenție la apelurile de urgență redus până la 18 min 45 sec	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/Parteneri:</i> Ministerul Sănătății; Autoritățile administrației publice locale	21 min 43 sec <i>(anul 2020)</i>	19 min 25 sec <i>(media anilor 2021-2024)</i>	18 min 45 sec <i>(2030)</i>

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

Stabilitatea politică, socială și economică vor permite implementarea plenară a prevederilor SDDAI 2022-2030. Totodată, ținând cont de faptul că SDDAI 2022-2030 este un document de politici publice pe termen lung, se va ține cont de riscurile implementării acesteia. Pentru a reacționa în mod adecvat la eventualele riscuri, se propun măsuri de remediere menite să reducă riscurile anticipate.

Riscurile anticipate	Nivelul riscului	Măsurile de remediere
1. Volatilitatea voinței politice de a implementa în mod plenar prevederile SDDAI 2022-2030	Jos	Orizontul de implementare a SDDAI 2022-2030 depășește mandatul Guvernului actual care expiră în 2024. Totodată, obiectivele strategice sunt armonizate cu Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030, ale cărei obiective au fost naționalizate de autoritățile din Republica Moldova. Pentru a asigura implementarea SDDAI 2022-2030 pe durata mandatului s-au prevăzut ținte intermediare pentru anul 2025, asigurând realizarea strategiei până la evaluarea intermediară
2. Fluctuația cadrelor din sistemul Ministerul Afacerilor Interne	Înalt	Prin eforturile de curățare a sistemului Ministerului Afacerilor Interne se vor exclude angajații care au alte interese decât realizarea bunului public pentru cetățenii din Republica Moldova. Părăsind sistemul, ei vor elibera locuri vacante pentru o nouă generație de subofițeri și ofițeri, integri și profesioniști. Totuși, capacitatea sistemului educațional de a furniza cadre pentru sistemul Ministerului Afacerilor Interne este limitată. Pentru a remedia această situație accent se va pune pe consolidarea capacității profesionale, reflectate în una din direcțiile prioritare ale prezentei strategii
3. Modificarea agendei de priorități sub influența factorilor externi	Mediu	Realitatea cauzată de pandemia de coronavirus (COVID-19) a demonstrat cât de fragile pot fi planurile de dezvoltare atunci când societatea se confruntă cu o criză în sănătate publică la nivel global. Totuși, elaborarea SDDAI 2022-2030 a pornit de la faptul că nevoia de siguranță a persoanei este un bun public atemporal, astfel încât, în mare parte, obiectivele trasate în aceasta vor rămâne pe agenda de priorități, într-un fel sau altul. Totodată, SDDAI 2022-2030 permite un grad de flexibilitate: deși reprezintă viziunea strategică pe termen lung, operaționalizarea acesteia se va face prin programele sectoriale corespunzătoare

		direcțiilor prioritare. Având un orizont mediu de implementare, programele sectoriale vor fi mai strâns corelate cu Cadrul bugetar pe termen mediu (în continuare – <i>CBTM</i>)
4. Insuficiența mijloacelor bugetare pentru implementarea strategiei	Scăzut	Chiar și în perioada când bugetul public național a fost sub presiunea cheltuielilor legate de criza pandemică provocată de coronavirus și de criza gazelor, bugetul alocat Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor din subordine nu a avut de suferit. Siguranța persoanei este unul dintre bunurile publice fundamentale la fel ca și educația sau ocrotirea sănătății. Prin urmare, scenariul conform căruia bugetul Ministerului Afacerilor Interne va fi sacrificat pentru alte priorități emergente este puțin probabil. În același timp, se atenționează asupra faptului că miza principală a SDDAI 2022-2030 este de a produce rezultate tangibile care vor avea un efect în cascadă, inclusiv asupra creșterii economice și a veniturilor bugetare
5. Caracterul transfrontalier al crimei organizate	Mediu	Breșa de securitate condiționată de faptul că Republica Moldova nu deține controlul asupra frontierei de stat pe întreg perimetrul acesteia este un factor de risc. Totodată, prin acțiunile planificate de creare a posturilor comune de trecere a frontierei pe teritoriul Ucrainei, miza este de a reduce la minimum acest risc
6. Răspândirea globală a terorismului	Jos	Republica Moldova este unul dintre cele mai sigure state din punctul de vedere al securității față de amenințările teroriste fiind, în acest sens, un factor de stabilitate regională. Totuși, nu se poate desconsidera în totalitate riscul răspândirii globale a terorismului. Măsurile îndreptate spre fortificarea capacităților IGM vor asigura neadmiterea pe teritoriul țării a străinilor care vizitează Republica Moldova cu permise false, amenințând siguranța cetățenilor
7. Situația geopolitică nefavorabilă	Mediu	Prioritatea Republicii Moldova este de a menține relații bune cu vecinii imediați – România și Ucraina. Experiența altor state, inclusiv războiul din Ucraina, criza migranților la frontiera dintre țările UE și Belarus, arată cât de vulnerabilă poate fi țara care nu deține controlul deplin al frontierei de stat. Eforturile de eliminare a acestui risc prin instituirea punctelor comune de trecere a frontierei pe teritoriul Ucrainei au fost deja menționate. În același timp, soluția definitivă în această privință ține de reintegrarea țării prin soluționarea pașnică și politică a conflictului transnistrean, cu respectarea suveranității și

		integrității teritoriale a țării în hotarele internaționale recunoscute
8. Conlucrarea defectuoasă cu alte autorități publice centrale și locale	Jos	Deși principiile conlucrării cu alte autorități publice centrale și locale sunt dictate de cadrul legal, realizăm că o parte din prevederile SDDAI 2022-2030 țin de sincronizarea altor organe ale statului cu agenda propusă de Ministerul Afacerilor Interne. Astfel, colaborarea cu Procuratura se reflectă asupra performanței organelor de poliție, politica externă având un impact asupra capacității de a exercita controlul frontierei, investițiile în infrastructura drumurilor au un impact direct asupra numărului de accidente rutiere. Se va remedia acest risc oferind un exemplu de colaborare onestă și deschisă, bazată pe principiul maximizării bunului public
9. Reziliența la schimbarea practicilor înrădăcinate în sistemul Ministerului Afacerilor Interne	Înalt	În pofida parcursului îndelungat de dezvoltare instituțională, anumite tipare moștenite din trecut afectează în mod negativ activitatea subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne. În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne va rămâne deschis față de asistența tehnică internațională oferită prin intermediul partenerilor de dezvoltare, prin care în sistemul Ministerului Afacerilor Interne se vor înrădăcina cele mai bune practici de comunicare, aplicare a legii, protecție a victimelor etc.
10. Sabotarea implementării strategiei de către anumite grupuri de interese din cadrul Ministerului Afacerilor Interne	Jos	Majoritatea absolută a angajaților Ministerului Afacerilor Interne doresc curățarea sistemului. Totuși, nu se subestimează capacitatea acestuia de a rezista schimbării, utilizând practicile rău famate ale coruperii și șantajului. Pentru a remedia acest risc, una dintre direcțiile prioritare ale SDDAI 2022-2030 ține de integritatea etică și profesională a angajaților din sistemul afacerilor interne.
11. Erodarea corupției în sectorul public și cel privat	Mediu	Acțiunile planificate vor viza cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională și profesională, precum și a climatului toleranței „zero” la corupție

VIII. AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

SDDAI 2022-2030 va fi aprobată și asumată de Guvern, care va monitoriza implementarea acesteia. La implementarea SDDAI 2022-2030 vor participa, conform competențelor instituționale: Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Finanțelor; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Apărării; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Mediului; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Finanțelor; Procuratura Generală; Centrul Național Anticorupție; Agenția de Guvernare Electronică; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.

Pentru asigurarea unui proces larg de implementare, Ministerul Afacerilor Interne poate coopera și cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, organizații neguvernamentale, precum și cu parteneri de dezvoltare, în funcție de necesitate.

IX. PROCEDURI DE EVALUARE ȘI RAPORTARE

Implementarea SDDAI 2022-2030 se va produce etapizat, ținând cont de ciclul de planificare strategică și bugetară a Guvernului.

SDDAI 2022-2030, în calitate de document de politici publice care reflectă viziunea strategică de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, va fi implementată prin intermediul programelor sectoriale, care vor acoperi subdomeniile de activitate reflectate în capitolul IV, pentru două cicluri de planificare, care cuprind anii 2022-2025 și respectiv, anii 2026-2030.

Programele sectoriale pentru cel de-al doilea ciclu de planificare vor fi elaborate pe parcursul anului 2025 și vor cuprinde perioada anilor 2026-2030.

Totodată, având în vedere caracterul transversal al subdomeniului formare profesională, integritate și digitalizare, prevăzut la capitolul IV, programele sectoriale elaborate pentru cel de-al doilea ciclu de planificare, prevăzut pentru anii 2026-2030, vor include măsuri ce vizează formarea profesională, integritatea instituțională, digitalizarea proceselor și a serviciilor publice.

Programele sectoriale vor corespunde programelor bugetare și, pe lângă acțiunile prioritare, vor reflecta subacțiunile relevante și alte activități ce decurg din implementarea priorităților guvernamentale. Programele sectoriale vor fi suplinite de o estimare a costurilor necesare implementării planurilor de acțiuni.

Având în vedere faptul că operaționalizarea SDDAI 2022-2030 se va regăsi în programele sectoriale, cadrul de monitorizare și evaluare își propune să limiteze povara de raportare asupra instituțiilor implicate în realizarea acesteia. Corespunzător, procedurile de raportare și evaluare vor include:

- 1) raportul anual de monitorizare a implementării SDDAI 2022-2030 se elaborează în baza rapoartelor anuale de progres a programelor sectoriale în vederea identificării și corectării problemelor în timp util și al asigurării bunei desfășurări a implementare a SDDAI 2022-2030;

La definitivarea rapoartelor anuale de monitorizare a implementării SDDAI 2022-2030, Ministerul Afacerilor Interne poate solicita informații suplimentare (statistici oficiale) de la autoritățile și de la instituțiile incluse în lista furnizorilor de date/parteneri din tabelul indicatorilor de impact (capitolul VI). Raportul anual de monitorizare a implementării SDDAI 2022-2030 se publică pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne;

2) raportul de evaluare intermediară a implementării SDDAI 2022-2030, va reflecta gradul de realizare a indicatorilor de impact și a ȳintelor intermediare planificate pentru anul 2025 în vederea prezentării unei imagini obiective în conformitate cu criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență;

3) raportul de evaluare finală a implementării SDDAI 2022-2030, va reflecta gradul de realizare a indicatorilor de impact și a ȳintelor intermediare planificate pentru anul 2030 în vederea prezentării unei imagini obiective în conformitate cu criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență. Totodată raportul de evaluare finală va reflecta constatările, concluziile și recomandările.

În cazul în care în procesul de monitorizare și evaluare vor fi identificate cauze și condiții ce pot provoca obstacole privind atingerea impactului preconizat, acestea pot servi drept temei pentru inițierea procesului de ajustare a obiectivelor SDDAI 2022-2030.

Pe durata implementării, unitatea responsabilă de analiza, monitorizarea și evaluarea politicilor a Ministerului Afacerilor Interne va asigura monitorizarea procesului de implementare a SDDAI 2022-2030 și va prezenta Guvernului rapoartele de evaluare intermediară și finală privind gradul de implementare al acesteia.